

güney

AYLIK SANAT DERGİSİ

SAMİM KOCAGÖZ
METİN ELOĞLU
İSMET KEMAL
MEHMET SALİHOĞLU
MEHMET ERGÜN
MAHMUT KURU
AHMET NADİR CANER
FETHİ SAVAŞCI
FERİHA AKTAN
SENNUR SEZER
ENGİN AŞKIN
W. S. MERWIN
TALÂT SAİT HALMAN
RUŞEN HAKKI
NACI GİRGİNSOY
SEYFETTİN BAŞCILLAR
TÜRKÂN HAKKI
MÜBECCEL İZMİRLİ
N. RASİM ÖZSOY
NERMİN BAŞAĞA
PIYALE GÖNÜLTAŞ
ŞEVKET YÜCEL
AYSIN UĞUR KEZER
KENAN ERCAN
SİYAMİ ÖZEL
NEDİM ORTA
İTİR GÜRDEMİREL
HASAN MERCAN

"Avize" - tahta oyma (A. Özbilen)

Foto : Arın Güler

güney güney güney güney güney güney

SAYI: 63

Yıl : 6

ARALIK 1972

Cilt : 6

250 Krş.

Olan * biten * yorum

KANADA'dan :

Engin AŞKIN

● Bir tiyatroseverler kenti olan Toronto'da, sonbahar ve kış dönemini kapsayacak olan tiyatro sezonu, 14 ayrı topluluğun sunduğu seçkin eserlerle açıldı. Sahnelenen eserler arasında, büyük ilgi uyandıran yeni bir oyun, ünlü İngiliz ozan Dylan Thomas'ın yaşantısını yansıtır. Tek kişilik eserde Kanada'nın seçkin aktörü Emlyn Williams rol aldı. Diğer oyunlar ve yazarları şunlar : Moliere'den Misanthrope, Goldoni'den Mirandolina, Alan Ayebourn'den How The Other Half Loves, O'Casey'den The Plough And The Stars, Richard Brenner'den The Last Of The Order, Tom Hendry'den You Smell Good To Me, Jean Barbeau'dan Solange Gogtu, Paul Hoffer'ten Poor Old World, We Love You Anyway, Laurence Russel'den Foul Play, Guy Claude'dan A Saga, Eugene Brenson'dan Gunners Rope, John Palmer'den The End, Adrian Pecknold Mim Tiyatrosundan The Vagabonds, O'Casey'den Shadow Of A Gunman, Moliere ve Goldoni dışında, 12 eserin hepsi, Kanada tanınmış oyun yazarlarına ait.

● Çok zengin bir müzik yaşantısı olan Toronto kentli, her beğenliye karşılık sunan yeni mevsimi kıvançla karşıladı. Wagner'in Siegfried, Tchaikovsky'nin Eugene Onegin, Puccini'nin La Boheme, Tosca; Verdi'nin Alada gibi eserlerini sunacak olan Opera topluluğu, Dünyaca ünlü Amerikan, Alman ve İtalyan opera sanatçıları misafir oyuncu olarak getiriyor. Kadın Müzikçiler Grubunun, Toronto Senfoni Orkestrasının, Üniversite Senfoni Topluluğunun, Oda Müziği Sanatçılarının ve Festival Şarkıcılarının hazırladığı konserler de sabırsızlıkla bekleniyor. Klasik Müzik hayranlarının yakından tanıdığı Çek Piyanisti Ivan Moravec'in Toronto'yu da içine alacak olan Kanada konserleri de şimdiden geniş ilgi uyandırdı.

● Pop müziğine tutkun ve çoğunluğu genç müzikseverlerden oluşan onbinlerce Kanadalı, büyük İngiliz pop şarkıcısı ve piyanisti Elton Jon'u dinleme fırsatı buldu. Ballad - Rock karışımı bir müzik yapan Elton'u, Ottawa, Toronto ve Montrealde 70 bin kişi dinledi.

● 23 değişik sanatçının eserlerini sunan Sanat Galerileri arasında, Pollock Galery, öncülük niteliğiyle, eski ününü gene sürdürüyor. Çeşitli yeni sanatçının, yeni çalışmalarını sunan galeri, kış başında, tanınmış Amerikalı resim ve yontu ustalarını sergileyecek. Kanadalı Josef Albers'in 28 Yağlıboya çalışmasını sunan galerinin iki ayrı bölümünde, George Rickey'in uzay konulu yontuları, Ina Gilbert'in kara kalem çalışmaları yer alıyor.

● Çocukları ilgilendiren 19 ayrı nitelikli çocuk tiyatrosu bulunan Toronto'da, yetenekli çocukların eğitim ve gelişimi amacıyla güdecek iki özel okul açıldı. Çoğunluğu öğrencilerden

oluşan küçük sanatçılar yeni açılan okullarda, tanınmış yönetici ve sanatçılardan ders alacak.

● Kanada Operasına bağlı Ulusal Bale Topluluğuna katılan Rudolph Nureyev, Kuğu Gölü adlı eserdeki oyunuyla, sanatseverleri heyecana boğdu. La Sylphide, The Moore's Pavana ve Uyuyan Güzel gibi üç eserde başrolü oynayacak olan büyük sanatçı, Toronto yanı sıra, Ottawa, Montreal ve Vancouver'de sahneye çıkacak.

● Royal Ontario Müzesi'nin sunduğu yeni sergi, Eskimo Sanatını içeriyor. Kanada Sanat ve Kültürünün en etkileyici bölümü olarak nitelenen Eskimo yontuları, buzullar ülkesindeki halk sanatının en belirgin örnekleri olarak göze çarpıyor. Yontu ustalarının hepsi, hayatlarında hiç bir eğitim görmemiş eskimo balıkçılarından oluşuyor.

● Eyalet Devletinin, Bilgi Merkezi, gelecekteki senlik sezonunu, film sanatının büyük ustalarından Buster Keaton'la açtı. İlk kez sessiz film dönemini kapsayan Keaton Senliği, emektar aktörün, 1965'te Kanada'da çevirdiği The Rollodder ve Buster Keaton Rides Again gibi iki etkileyici filmi de içine alıyor. Keaton'un iki ayrı sineması, Laurel ve Hardy senliği yanısıra H. Bogart ve C. Chaplin'i kapsayan senliklere de yakında başlayacak.

● Uluslararası Psikiyatri çevrelerinde, günün olayı niteliğini alan Kanadalı psikolog Dr. Abram Hoffer'in konferansları, yepyeni tartışmalara yol açtı. Şizofreni hastalarının, asırı dozda vitaminle iyileştiren doktor, yakında çeşitli dünya ülkelerini içine alan bir geziye çıkıyor.

YUGOSLAVYA'dan :

İskender MUZBEĞ

Bu yılın son aylarında Yugoslavya'da en ünlü kültür gösterilerinden biri, nobelci Ivo Andrić'in 80. yaş günü kutlamaları olmuştur. Bu kutlamalar Yugoslavya'nın çeşitli kültür merkezlerinde düzenlenmiştir. Gazete ve dergiler de üstadın yaşam ve yaratıcılığına özel bir yer vermiş, radyo ve televizyonlar özel yayınlar sunmuşlardır.

Ivo Andrić 1892 yılında Travnik'te doğmuş, Saray Bosna'da İseyi bütünümlü, Graç'ta ise tarih bilimleri okuyarak doktorasını yapmıştır. İkinci şiir, makale, eleştiri yazın ve çeviri yapan sanatçı daha sonraları kendini roman ve öyküye vermiştir. Yapıtlarında kendine özgü bir deyiş sezilir. "Roman ile öykülerinde Andrić Doğu ile Batı'nın öz dünyasını kurabilmiştir. Andrić'in Doğusu ne romantik masallardan alınmıştır, ne de halk destanlarından" Velibor Gilgortç.

Ivo Andrić Türkiye sanat çevreleri 1961 yılından sonra daha geniş olarak tanımaya başlamışlardır. Çünkü yazar, bu yılda Nobel ödü-

lünü kazanmıştır. Yazarın yapıtlarında Drina ırmağı, bu ırmağın dolaylarında ve genel olarak Bosna'da yaşayan halkın görenek ve gelenekleri, tarihsel olaylar ustaca ve canlılıkla yer almakta, yazarın yaratma gücünü açığa vurmaktadır.

Ivo Andrić'in en ünlü yapıtları şunlardır : "Drina köprüsü", "Ex Ponto", "Tedirginlikler", "Gün batarken", Travnik kromiği" v.b.

TALAT HALMAN'IN
'ÇAĞDAŞ TÜRK EDEBİYATI'
KİTABI İNGİLİZCE YAYINLANIYOR

Talat Halman, Contemporary Turkish Literature ("Çağdaş Türk Edebiyatı") başlıklı bir kitap yayınlamak üzere Associated University Presses, Inc. (Birleşik Üniversite Yayınevleri) ile anlaşma imzalamıştır. 500 sayfa kadar tutacak olan kitap, 1923'ten 1973'e kadar Türk edebiyatının en güzel örneklerinden İngilizceye yapılmış çevirileri kapsayacaktır.

Eski Kültür Bakanı, Princeton Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Profesörü Talat Halman, hazırlayacağı kitaba, "Cumhuriyet Türk Edebiyatı" konulu uzun bir Önsöz yazacaktır.

"Çağdaş Türk Edebiyatı", bu konuda şimdiye kadar yayımlanan en hacimli İngilizce eser olacaktır.

İZMİR — (Ali Rıza ERTAN bildiriyor)

● İzmirli Plastik Sanatçılar, geçtiğimiz günlerde (27 Ekim), bir Modern Sanat Galerisi'ne kavuştular. Yıllardan beri el ulusların kültür merkezlerinde sığıntı gibi duran sanatçılar, öz yuvalarına kavuşmaktan mutluluk duyduklarını belirttiler.

Halikarnas Balıkcısı'nın bir konuşmasıyla birmete giren Modern Sanat Galerisi'nin açılışında Turgut Pura, Turgay Gönenç, Nejat Akkan ve Unsal Toker gibi sanatçılar ve pekçok sanat dostu hazır bulundu.

● Değerli eleştirmen ve çevirmen Mehmet Doğan'ın, Yeni Dergi Elestiri Ödülü'ne kazanmış olan Orhan Veli incelemesi, genişletilerek kitap olarak basılacak.

Mehmet Doğan'ın Turgay Gönenç'le birlikte yapacağı çalışmada, Orhan Veli'nin hiçbir yerde yayımlanmamış mektup ve yazıları, şiirinden ve düzyazılarından yapacakları seçmeler de yer alacak.

● Tuzay Gönenç'in "Dost" dergisinden sürdürdüğü günümüzün ozanlarından seçmeleri de genişletiliyor. Başlangıcından günümüze dek Cumhuriyet dönemi ozanlarının gelişim sürecini ve Türk şiirindeki yerini en iyi belirleyip örneklerle geliştirilen "Cumhuriyetten Bugüne Türk Şiiri Antolojisi"ni bugünlerde bitirecek Gönenç ve bu çalışmayı da birlikte sürdüren Doğan'ın...

TUTSAK

— şiirler —

AYSIN UĞUR KEZER

750 Krs.

güney yayınları

güney AYLIK SANAT DERGİSİ

Sahibi ve sorumlu yönetmeni : Atif Özbilen

Yazışma ve posta havalesi : Atif Özbilen, P. K. 1353 İstanbul.
Baskı : Halk Matbnası, Tel.: 22 19 98. Ebuşsuut Cad. No. 15,
Sirkeci — İstanbul. Akbank Beşiktaş Şb. hesap No. 22787.
abone : yıllık 30 TL.

GÜLDESTE

— ANTOLOJİ —

13 forma, 134 şair

246 şiir

10 TL.

güney yayınları

Millî Olmak

*

Samim Kocağöz

Spor alanında MİLLÎ olmak, bir sporcu olarak yabancı, başka bir ulusa karşı, kendi ulusunu temsil etmek oluyor. Edebiyat alanında bu MİLLÎ olmanın anlamı biraz değişik : Memleket sorunlarına, yurttaşların kahramanlığına, bir destan havası içinde değinen ŞAIRLER MİLLÎ şairlerimiz oluyorlar. Örneğin Namık Kemal, vatan şairidir. Mehmet Emin, milli şairimizdir. Ne ki siz, hiç bir yazarın, hikâyecinin, romancının milli olduğunu duyduunuz mu? Oysa hele son otuz yıldır roman ve hikâyeciler, bir bakıma sınırsız bir milliyetçilik duygusu, kaygısı, sevgisi içindedir. Bu milliyetçilikleri bağınaz, şairlerin çoğu gibi nutuk milliyetçiliği de değildir: Anadolunun, yurdun gerçeklerini, sorunlarını düşünen, izleyen, ele alan; üstelik başarıyla yapıtlar ortaya koyan yazarlarımız var. Yapıtları yabancı dillere de çevrilmekte, peki niçin MİLLÎ olamıyorlar? NUTUK çekme anlamına almak gerek bu milli şair olmayı. Ne var ki, nutuk çekmek deyince de küçümseyen bir anlam çıkarmamak gerek. Namık Kemal, Mehmet Emin gerçekten vatan şairleri, milli şairlerimizdendir. Tevfik Fikret, Namık Kemal'den geri kalan bir politik yergici midir? Çağının gerçeklerini en cesur bir biçimde ortaya koymamış mıdır? Ama onun adı, insanı, (Beşeriyetçi) ye çıkmıştır. Aslında şairlere bu (ünvanları) takmak, yaşadıkları çağların politik dalgalanmalarına, şairlerin yapıtlarındaki görünümlü ve tutumlarına bakılıp verilen (rütbelere) olmuştur. Bütün bu (rütbelere) ne yazık ki (!) yazarlar yoksun bırakılmıştır. Siz, hiç bir MİLLÎ Romancımız diye bir imzanın anıldığını duyduunuz mu? Ne deni, şiirin biraz da nutka yakın bir edebiyat türü oluşundandır. Namık Kemal, Vatan Kasidesinde, nutuk şairidir. Şairleri, şiirlerini şöyle bir zihnimizden geçirecek olursak, Nazım'ın şiirlerinin çoğu da nutuk şiiridir. Nutuk şiiri yazmak ne ayıptır, ne günahdır, ne suçtur, ne de şiirin küçülmesidir. Ne var ki roman, hikâye, NUTUK olmaya yakın bir tür değildir. Roman, hikâye yazarı, yapıtları yabancı, başka ülkelerde yayınlansa da bir top oyuncusu gibi adı milliyete çıkmaz. Örneğin siz, hiç bir yazarın, şairin bile, bir top oyuncusu, bir sinema artisti gibi sabun ilânlarında, traş filân olurken resmini gördünüz mü? Bir hanım yazar ya da şairin, bir sinema yıldızı gibi -bağışlayın- iç çamaşırı reklâmlarında resmini gördünüz mü? Olamaz böyle şey elbette. Doğrusu bu işler öyle karışık işler ki, toplumun, okurun, ulusun yargısına kalmış işler.

Cabadan

KESKEYİ KOYVERDİM GİTTİ, BELKİ'Yİ DE:
ÇÜNKÜ DE DÜSTÜ PEŞLERİNE.
DÖNÜŞLERİNİ BEKLIYORDUM "ACABA" GELDİ GELE.

SONRALARI, KİŞİ ANLAMLARI EGİTTİ:
ANLAMLAR DA KİŞİYİ;
YA HÂFİZ, -YANGINSIZ- HA SÖYLE..

Metineloğlu

Yitikliğinin 22. Yılında :

Orhan Veli Kanık İçin..

"Bir Ankara gecesinin ortasından çıkı vermesini hatırlıyorum. Saat iki vardı, eve dönüyordum. Atatürk bulvarında in-cin yoktu. Ankara geceleri malûm, daha güzel düşünülemez : Toz, toprak, kartasiye, nutuk, dalkavuk bir tanrı nefesiyle temizlenir; diri, duru, taze hava insanın ciğerlerine yıldız doldurur. Bir de baktım, Orhan, ama nasıl? Pırıl pırıl, yepyeni. İLLUSİON şiirindeki Orhan! Kaldırımın böyle şair görmemişti. Seninki, musralarına benzeyen rahat, açık, takıntısız adımlarla, gamsız kasavetsiz, gecenin bir ucundan öbür ucuna gider gibiydi. Dona kaldım. Beni şaşırttığınamennun, güldü. Ne güzel gülerdi Orhan; birdenbire, tepeden tırnağa, pürüzsüz, düpedüz.. Bir şeyler anlattı; yalanı doğrusu, doğrusu yalana benzeyen Orhanca bir macera..."

Sabahattin EYÜBOĞLU

*

"Odası bir âlemidi: Ortada bir divan. Ve bütün döşeme, duvar boyunca yan yana dizilmiş boş şişeler, bir zincir. Ben diyeyim beşyüz, siz deyin bin. Duvarda ressam arkadaşlarımdan bir sürü resim. Hepsi bu kadar, ama dost istediğin kadar."

Bedri Rahmi EYÜBOĞLU

*

"Bir delikanlı Orhan'ın şiirlerini okumuşsa, içi titremeden, gözü yaşarmadan, insana, ağaca, kuşa, taşta, toprağa, Ankara'ya, İstanbul'a bakamaz; kaldırımına tüküremez, afacını kesemez; sokakta, kendi halinde sakalı ağarmış, paltosu yırtık, üfürsen uçacak bir adamın - Süleyman Efendi budur diye - eline sarılmadan edemez olur. Orhan'ın şiirini okuyan kız, erkek kimseyi öldüremez, kimseyi dövemez, kimseye söğemez."

Sait FAİK

*

"Orhan Veli yığılçe safını seçti : Yobazlığa, ırkçılığa, inkılâp düşmanlarına karşı komak için kendini cömertçe harcadı. Neden açıkça söylenmesin? Tek serveti, sevdiği bir kaç yağlıboya resmi satarak, yemekten, giymekten geçerek işine devam etti. Çeşitli curnallara, hapis tehditlerine kulak asmadan, yılmadan dergisini çıkardı. Hem de nasıl, bir halk türküsü söylercesine.. Canı acısa bile gülümsemesini bilen,

hayata bağlı, kaygısından dönmez bir şairdir Orhan Veli. Mücadelesinde olduğu kadar, şiirindeki başlıca davranış da bu değil mi ?

Abidin DİNO

*

" Bizim için onun en önemli tarafı, ileri şiire, yani halka çıkmak için harcadığı gayrettir. Gayret deyip de geçmeyin! Şiir insanın yemişidir. Yemişi, bütün lezzetleriyle değiştirmek için, önce insanın kendisini kafasıyla, duygularıyla, bütün iç yapısıyla değiştirmesi gerek.. Ne yazık ki bu çağında uzun uzadıya şiir söyleyecek kadar vakit bulamadı. Sesi biraz kısık, hafiften ama içten geldiği gibi.."

Oktaç RİFAT

*

"YAPRAK"ı çıkarmaya karar verdiğimiz geceki sevinci gözümün önünde. YAPRAK'ın gerilikle savaşacağını düşünüyorum, bu savaşın lüzumuna inanıyordu. Ölümünden bir hafta önce Ankara'ya gelmişti. AŞK RESMİ GEÇİDİ adlı son şiirini okudu. "Aşk şiiri değil bu" dedim. "Değil" dedi. Çünkü, artık aşk, hava, bulut, su onun için yazı, şiir konusu olarak tek başlarına birer varlık olmaktan çıkmışlardı. O bir iş görüyordu."

Melih Cevdet ANDAY

Eloğlu'nun çizdiğiyle Orhan Veli

DÜŞÜNCELER — DEĞİŞİMLER

İsmet Kemal Karadayı

Yeni Olmak

Elbet de gelişigüzel bir hoşgörü töreni edinmiş olmayı, usu başında kimse istemez. Ama, bir dostta yazdığını diyeyim: yönlerle, "hersey" olmak bile "hiç"liğimizi "çok sey"e dönüştürme olanaklarını elimizde bulundurmuş sayılmaz mıyız? İşte bu, "yeni olmak"tır.

Umutların, eylemlerin, yaşama bilinci ve mutluluk üretimlerinin itici, ilerletici gücü iki sözcükte toplanmıştır: İstemek, yapmak. Bu iki sözcüğün yöntem başlangıcı ya da baş ögesi ise "bilmek"tir. Bilerek isteyeceğiz, bilerek yapacağız. İnsan'a uygunluk olur bu; isteme ve yapma eylemlerinin içinde görünüş aykırılıkları taşınsa da. Üstelik, yaşama gerçeklerinin ve tüzel dağıtımların özünde aynı bilinci aramız ve kazandırışın bulunduğunu çoğumuz biliyoruz. Öyleyse niçin iğtenliğimizi, insancağımızı koymuyoruz ortaya; herkese haklarını, insancağıklarını tanıyıp dağıtmıyoruz?

Bütün başkaldırımlar, altında saygıya dayalı bir bekleşim gücünü içerir, ona sığınmıştır. Kalıntı ve posadır ötesi. Bu nedenle "yeni olmak"tan korkmadım, korkmuyorum. Yaşamaktır önemliliğine çokça adanmışım. Çünkü "yeni"ler arayan "yaşatma"da bencilik yoktur; dünyaya gelişin de, maddece ölüşün de birey olarak yalnız "bir kez"liği söz konusudur. Yaşayacak olan insanlar'dır, insanlık'tır, toplumdur.

Gençlik

Bir şiri büyütüyorum. Kendi sözcüklerimle. Çoğalım da diyebilirdim buna. Ne var ki konu en büyük.

"gençlik yeni'yi yaşamaktır tek ve tüm / bir öncül devrim ki durmayan / marşla"

Gençlik, çağcı dirençtir, yaşatan kaynaktır. Onlar, uyarlıksız düzeyleri bin kez yenerler; ulusal, ussal savaşlarını bilirler.

Ben, zaman zaman umutsuzluk belirtirlerim... geçici kötümserlikle kapıldığım zaman gençliği, gençlerimizi anar ve düşünürüm. Onların, yeni'den, ileri'den, bilimden ve yurtseverlikten yana eylemlerini görüp izleyince de iyimser ve umutlu olurum; daha doğrusu geleceğin mutluluk getireceğine inanır, işe daha iyi sarılırım.

Atatürk, Cumhuriyet'i, devrimleri ve her zaman "çağdaş" olmasını istediği Türk Ulusu'nun geleceğini, "Hayatta en gerçek yol gösterici bilimdir" diyerek boşuna

gençliğe "emanet" etmedi.

Gençlik, "gelişimler ve devrimler durmaz" diyorsa doğrudur. Onlar yurt için, ulus için iyi olanı, gerekeni biliyorlar; isteklerini onlarla birlikte gerçekleştiriyorlar. Onların, kör ya da çıkarıcı "bağ"ları yoktur; akıntıya çöp, esintiye yaprak oluşları görülmemiştir. Onları aşkıtan yine bizler oluyoruz: Salt politikacı, dinci, doğmacı katanlar ve davrananlar.

Gençlik, geleceğimizdir.

Aydınlık Birliğe Koşu

İyi düşünülmüş kararları uygulamamanın ve bozulmamanın bilebileceği, us, yasal yüreğimizdir. İyi vurmaları oraya, onu inançla tutmalıyız. Savunmadığımız tek şey olmalıdır "bir şey yapamamak".

Gerçek izlenimleri, yığılmış eylemlerle karşılayabiliyorsak bizim olan alabileceğiz demektir. Şunu da unutmayalım: İnsan varlığındaki duygular, aşkında "oluşum"ların başlangıcı ve bu nedenle "düşünce"lerin anasıdır. Nasıl ki onları da sık sık büyük düşünceler doğurur.

İyilik, iğtenlik, erişmişlik, haklılık, doygunluk, araştırma! İşte ikibin yılının ve ötesinin "tam uygar" düşüncesi, "tam çağa göre"liği. Yazdıklarımız, "insana saygı"larımız karar, yapar. İstenirse de insanlık her zaman vardır. İnsanlık çünkü, bilincin ve aydınlığın nedenidir.

Doğa

"Doğanın kucacı"nı arıyordu biri; kentlerden, köylerden kaçarak. Bu, toplumu da gözönünde bulunduralım, kendinden kaçmaktır aslında.

"Doğa'nın kucacı"nda yaşamayı, en çok da içine kapanık, salt duygucu, tembel, bencil kimseler arar ve isterler. İnsan'ı, başkaları'nı sevmemek de demektir bir bakıma bu.

Sürekli olarak bir dağ başına, bir ormana, bir su kıyısına koşarak orada kalanlar, kuşkusuz ki her Robenson olmayı da başarmıyarak hem canları sıkıntılı, hem de cansızca nitelik taşıyacaklardır.

Koşunuz ey yalnızlar, köylere, kentlere! Oralarda, doğa'yı gerçekten anlamlı kılan güzelim insanları, yaşanan dünyayı, kendinizi bulacaksınız.

Doğa, insan'la vardır; yani insanlarla. Tek insan için hiçbir Tanrı tanınmış değildir. Tanrı'yı vareden ise köyledir, kentlerdir; yani toplumdur.

"Baskaları" da olmayan, insan'sız Doğa mı? Neye yarar?

KÖŞEMDEN :

YAŞAMA GÜCÜ ve YAŞLANMA

Mehmet Salihoglu

Yaşımın ilerleyişinin bana ne gibi surlular azalmalar, düzmeler getirmiş olduğunu henüz anlayabilmiş değilim. Gençliğimde büyük bir hastalık geçirdiğim için midir nedir, ondan sonraki yıllar, beni hep daha güçlü, daha sağlıklı, daha umutlu ve daha çalışkan bir durumda buldu. Ne yalan söyleyeyim, yaşlanmaktan ötürü hiç bir işimde bugüne değin bir gerileme olmamıştır. Ya da bana öyle geliyor. Arada sırada, saçlarımın aklarına gözü takılanlara olduğu gibi, beni, örneğin bundan on yıl önceki durumundan daha yıpranmış, daha yaşlanmış bulmadıklarımı söyleyenlere de rastlamıyorum değilim. Birincileri Goethe'nin şu sözü ile yanıtlamak isterim: "Ak saçların ne dokuncağı var, bırak onlar ağarsın; sen yine sever, yine sevişebilirsin." Yalnız bu kadar mı? "Daha çok çalışabilir, ortaya elle tutulur daha iyi şeyler de koyabilirsin" ne diye dememeli?..

İkincilere, yani beni bundan on yıl önceki gibi görenlere de şunu söyleyeceğim: "Her aynı gemide olduğumuz, aynı ırmakla akıp gittiğimiz için, yanılmış olmayasınız? Kuşkusuz ki size hak vermek isterim. Belki çeşitli uğraşlarıma, isteklerime, sevgilerime, kavgalarıma ve beni her zaman kanatlandırmış olan güzelliklerden hâlâ coşkuyla zevk alabildiğime bakarsak, haklısınız da! Ama dostlar, herşeyin her an değiştiğini bildiğimiz bir dünyada, benim fiziksel yünden bile olsa değişmediğini söylemek, en azından gerçek dışı olmaz mı? Hem değişmek niçin? Ve niçin değişmekten korkmak?.. Önemli olan, her çağın hakkını vermek, beğenisini bulmak, tadını çıkarmak değil midir? Yaşamak bence güzel şeylerden hoşlanmak, sevilen bir işle dolup taşmak, yüksek bir insanlık ülküsüne bağlı kalmak; bunlardan alınacak güçle de güçlüklerin, tersliklerin, karanlıkların üstüne üstüne gitmektir. Nereye ve ne zamana kadar? diyeceksiniz. Bu soruların yanıtına, gün ışığına çıkıncaya, yeni kavgalara, yeni uğraşlara atılıncaya kadar... Amaç, hiç ölme-yecekmiş gibi çalışmak ve durmadan ortaya yeni bir şeyler koymak olursa, yaşlanmak diye bir konusu da olmaz insanın. Bu bitmeyen koşunun, bu direnişin gerek-sediği gücü, kuvveti doğa, miskinlerden ve korkaklardan çok, yürekli ülkücü insanlara, çalışkan insanlara sunar. Yüreklilik de seven, inanan ve çalışkan insanların harcıdır.

Ölüme gelince, onu düşünmenin ne yeri var?.. O zaten çağırılmadan gelecek değil midir?.. Ve Epicures'in dediği gibi, korkulacak bir şey değil ölüm! Çünkü: "Biz varken o yoktur, o varken de biz olmayacağız"; ya da onun etkisiz kalacağı bir yerde olacağız, öyle değil mi?..

A. de Saint-Exupéry şöyle der: "İnsan eylemine, kendisinden güç alamadığı zaman, yaşlanıyor demektir". Demek ki, eylemle gücümüzü dengede tutarsak, yaşlanma duygusunun çöküntüsüne düşmekten de kendimizi koruyabiliriz. Bu da bir yerde, yaşlanma sanatını bilmek demektir. İnsan, yaşamını tatlandırırken, ona renk veren hiç bir zevkini, hiç bir gereksinmesini, "herşeyin bir zamanı vardır" diyerek ertelememelidir. Ertelese, zaman onun önüne bir gün artık ödeyemeyeceği kadar yüklü bir hesap pusulası çıkarabilir. Doğaldır ki, böyle bir borcu ödemeye de kimsenin gücü yetmez. İşte o zaman, içinde: "İhtiyarladım" diyen acı bir ses duyar ve yıkılır.

Sonu 16. sayfada

KIRMIZI KARANFİL

ve

GÜLTEN AKIN

★
Mehmet Ergün

Soyut imgelerle bireysel sorunlarını sergilediği "Rüzgâr Saati"nden (1) sonra kadın olmanın yol açtığı bunalımlara anı bir yükseliş gösteren Gülten Akin, "Kestim Kara Saçlarımı" (2) başlığı altında bütünleştirdiği şiirleriyle kuşaktaşı bunalımcı ozanlardan kalın çizgilerle ayrılır. O, yaşamının çelişik örgüsünün nedeni olduğu somut gerçeklikli bunalımları işlerken, kuşaktaşları yaşamadıkları, ama okuyarak ucun ucuna yaklaştıkları (değişik nitelikli toplumların oluşturduğu) soyut bir bunalımın sözcülüğünü yapıyorlardı. Gülten Akin'in bu tutumu devrimci sanatçıdan tartışılabilir. Ne ki, onun işlediği bunalımın kendi gerçeklerimizden kaynaklanması, kuşaktaşlarının aksine, belirli bir olumluluğa iteliyor şiirlerini.

Uzaklı dön yakındı dön çevreydi dön
Yasaktı, yasaydı töreydi dön
İçinde dışında yanında değildim
İçim ayıp dışım geçim sol yanım sevgi
Bu nasıl yaşamaydı dön

(Kestim Kara Saçlarımı, s. 9)

Gerçekten de dış çevrenin kurallı yapısının oluşturduğu bir bunalımdır Gülten Akin'in sözü ettiği. Geniş ölçüde, toplumun ekonomik bünyesinin yapısal özelliklerinden kaynaklanır bu bunalım. Bu noktada, sanatçının bunalımın çözümlenmesi için takındığı tavrı söz konusu edilebilir. Akin'in şiir serüveninde göze ilginç ana temalar içerisinde umud'un varlığını her zaman koruduğunu gözleyebiliriz. Kimi şiirlerinde içten içe sezilen yığınlığın, ezginliğine karşın bu böyle. Ne ki, kurtuluş yolunu görebilen bir umuttur onunkisi. Somut bir güçle herhangi bir bağıntısı yok. Bir bakıma, inanan bir insanın inanmak zorunda kalması gibi bir şey. Bu nedenle, Akin'in bunalımdan sıyrılması çabasında bulunduğu da savlanamaz bu dönem şiirlerinde.

Bu çizgiyi biraz daha dış çevreye açılarak sürdürür "Sığda"da topladığı şiirlerinde. (3) "Ben merkezli" oluşundan ötürü geniş ölçüde ozanın biyografisine bağlı olan bu şiirlerde evlilik, annelik sorumluluklarını ve bunların yol açtığı bunalımları izleriz. Bu dönem şiirlerinde "ben" ve "ben'in sorunları"dır önemli olan onun için. Sürekli olarak üzerinde durduğu, çözümlenmeye çalıştığı şey kendi özvarlığıdır. Dışındaki evren yaşamını etkilediği oranda şiirlerine girer. Bu yüzden kimi zaman şiirlerinde kendini gösteren dalgalanmalar, geniş ölçüde kendisini gösteren dalgalanmalar, geniş ölçüde kendisini gösteren dalgalanmalar, geniş ölçüde kendisini gösteren dalgalanmalar. Bu dönem şiir biyografisinden çıkarılabilir. Bu dönem şiirlerinde değişim, daha çok biçim yönünden olmak üzere, öz yönünden tüm şiirleri başlangıçtaki niteliklerini korumuştur.

Akin'in şiirinde nasıl değişim 1960 Devrimci Hareketinin getirdiği özgürlük ortamında gelişen toplumcu bilincin eyleme dönüşmesiyle başlar. Anadolu'nun çeşitli kesimlerinde bulunan Akin, halkla yakından ilişki kurma, onu yakından tanıma olanağı bulur. Bu durumun yoğunlaştığı şiirlerini topladığı "Kırmızı Karanfil'de yer alan bir şiirinde şu dizeler göze ilginç :

Halktan soluklar alınır
Üfletir halka bilinç
Halk gibi yaşamakla yaşamakla

(Kırmızı Karanfil, s. 24)

Bu değişime karşın Kırmızı Karanfil'de yine ben merkezli bir şiir oluşturuyor Akin. Gerçeklerin varlık nedenlerini değil de, üzerinde bıraktıkları etkileri saptıyor. Bununla birlikte çeşitli yönleriyle ilk şiirlerinden ayrılıyor bu şiirler. İlk şiirlerinde olduğu gibi "ben" ve "ben'in sorunları" temel değil bu şiirlerde. Birerer motif, yardımcı öğe. "Ben"e ben olduğu için değil de "biz'in" bir parçası olduğu için eğiliyor.

Sor bakalım adam diye Kaydımız var mı ?
ben körüm, biz eski, çocukları yazdır
Patatesi alıcıya götür ve yirmibese
eşğine bin türkü söyle dönüste

(s. 8)

Akin'in şiirlerinden çıkardığımız onun toplumun alt kesimlerinden gelme bir kişi olduğu. Çektiği yoksulluklar ve bunların nedeni olduğu aksak davranış biçimleri sonraki dönemlerde yaşamı üzerinde derin izler bırakır. (Sık sık olmak, çirkin olmak, utanmak ayagından / Ki sürer gider etkileri sonra / Dışlardaki hastalıkla, saçlardaki hastalıkla / Ellerde sırasız titreme ve çarpıntı / Ürkme utanmaktan utanmaktan / s. 16) Bunun yanı sıra bazı dizelerinden de onun sınıf değiştirmiş bir kişi olduğunu anlıyoruz. (Şimdi çocukları doyurup giydirdiğe / Parklara, çarşılara götürdüğünde / Kendini, kendi çocukluğunu / Unutacak mısın yüreğim / s. 89) Böylece o, yaşadığı ve sürdürmekte olduğu iki farklı sosyal arasındaki çelişkiler içerisinde halkla olan ilişkilerini pekiştirmeye çalışır. Kimi yerde halktan yana olabilmek için yeni yaşantısının oluşturduğu biçimleriyle çatışır. Kendi benliğinde oluşan bir içdövüşe girer.

Dünya uçurtmayla balonken
Kırmızı ve mavi tayfın bütün renkleri
Sana zehir zindan edenleri
Bağışlayacak mısın
Sen, senin adına bağışlayabilirsin
O zaman
Ottan ve açtıktan ve bilecimle hasereden
Cümle dertten hastalıktan
Ölenler ve kalanlar seni bağışlamayacaklar
Duyuyor musun yüreğim

(s. 89 - 90)

Akin halktan yana olduğunu, sevgi ve barış tarafı olduğunu açık seçik ortaya koyuyor şiirlerinde. Ama soyut bir taraftarlık değildir onunkisi. Sevgi ve barış için gerekli olan her şeyden yanadır. Bunların oluşmasını önleyici niteliğe sahip tüm ilişkilere karşıdır.

Haksızlık nerde olursa olsun
Zulüm nereden gelirse gelsin
Barışla, sevgiyle olmayacaksa
Ey gerçek sesimiz ey büyük kavga
Yankılan çöden dağlara

(s. 87)

Gülten Akin'in Kırmızı Karanfil'de yer alan şiirleri folklorik öğelerle yoğrulmuş, ince duyarlılık. Kimi yerde bir ağıt havasına bü-

Van Gogh'un kızı —
Fotoğraf : Mahmut Kuru

Boşuna

Sana benziyor bütün çocuklar,
Gözleri, elleri ve ayakları,
Bir mutlu yaşam öyküsüydü bu,
Dudaklarda kaldı yarı.

Bütün çocuklar benziyor sana,
Gülüşü, konuşması ve duruşu,
Dönerken her sokağı, biri çıksa karşıma
Birden diyorun "O'dur bu..."

Bütün çocuklar sana benziyor,
Uysalığı, sıklıklağı ve herşeyi.
Eski günleri çağırırsam çığlıklarla
Bir daha gelir mi geri ?

Ahmet Nadir CANER

rünüyorlar, kimi yerde ise ince, ama insanın içine bıçak gibi işleyen bir mizah göze çarpıyor. Öyleyken içten içe bağlı birbirine tüm şiirler, birbirlerinden doğuyorlar, destan bölümleri gibi.

"Ağlama kız, deme incinirim yar yar
ben ağlamam dağlar taşlar ağlasın
Körüm, çelimsizim, göğnüğü, hastayım.
sebebolanları nerde bulayım
adamdandan içerli kuşlar ağlasın

(s. 9)

Genellikle vurucu bir sestelen yoksun şiirleri. İkinci Yeni yumuşaklığıyla Birinci Yeni ağırbaşlılığıyla hemen hepsi. Özel bir çaba harcamıyor bu durumu düzeltmek için. Kimi toplumsal ozanların yaptığı gibi yanlış bir yola sapmıyor. Sözcüklerin vuruculuklarından yardım aramıyor. Vuruculuğu biçimsellikte değil, özde arıyor. Bütün bütüne olumlu bireşimlere ulaştığı da söylenemez bu soy girişimlerinde. Ama bazı yerlerde halk ozanlarımızda rastladığımız sespekliliğine de rastlamıyor değiliz şiir-

Sonu 16. sayfada

ALMANYA MEKTUBU

Münih, 16/11/1972

Fethi Savaşçı

İki gözüm Atif Özbilen;

Mektubunu az önce aldım. Ovgülerine teşekkür ederim. Güney dergisi yazı alması için beni de almanız, kıvanç konusu ayrıca. Elimden geldiğince, gücüm oranında birşeyler katmaya çalışırım. Söz verdim, dönmem.

Metin Eloğlu'nun bu yıl Türk Dil Kurumu şir ödülünü alması, bir bayram havası yarattı her yerde. Aslında çeyrek yüzyıldır, sanat namusunu bir bayrak gibi koruyan, korumasını bilen, kendine söz söyleten, ama sanatına toz kondurmayan, Eloğlu'nun çoktan hakkıydı bu ödül. Ama koşullar, yar kurullarında bulunanların yetersizliği, manzume âşklarının çokluğu, tür korkular, baskılar yüzünden, devrimci sanatçılara göz açtırmak istemiyorlardı. Ama artık bir yerden sonra bırak devdimci sanatı tutsaklamayı, yayılmasını, gelişmesini de engel olamıyorlar.

Canım, Türkiye'de öyle bir devrimci sanat okuyucusu yetişti ki, kendi sanatçısını bulup her yerde okuyabiliyor. Ama değinmiş, azmış, bunları bir dergi, gazete çevresinde toplamak gerekirmiş. Karşı değilim bu yargılara. Ama başka konular bunlar, başlıbaşına. Bizim sanatçılarımızı izleyenler, gün günden çoğalıyor. Çoğalacak da, git gide. Aksini düşünmek, sanat diyalektiğine ters düşmektir usumca. Yine başa döneyim. Ne yordum? Evet!..

Çifte sanatının çilesini çeken, Eloğlu'm, yıllarca çok iyi bilirim nasıl didinmiş, bugünkü durumuna gelmiştir. Sağlam, namuslu, inanca olmanın ürünü. Bu konuda başka söze gerek yok, gibime geliyor. Az önce de devrimci sanat okuyucusundan söz ediyordum. Sözü oraya getireceğim. Bizim okuyucularımız, artık bocalayan, kendi sanatçılarını seçmekte güçlük çekenler değil, bizler tam karşıtı bir okuyucuyduk önceleri. Bir yünden gazelhanalar, bir yünden de bürokrat Devlet kadrosu, hem gazelhanaları, hem de manzumeçileri okumamızı, öykünmemizi salık veriyorlardı. Oysa ki o şürelere, N. Hikmet, S. Ali, O. Veli, M. Cevdet, S. Kocagöz isimlerinden haberliydik. Ama kitaplarını bulup okumak da bir sorundu. Örneğin Halkevi kitaplıklarında N. Hikmet'in kitapları vardı bir kaç tane. Ama onları okuyanlar, isteyenler, izleniyordu. Bu yüzden biz Anadolu'dan gelen okuyucular, (Kentlerdeki okuyucu, sonraları sanatçı

dostlarımız gücenmesinler.) kendi sanatçılarımızı incelemekte çok geç kaldık. Bu yüzden biz sadece, yobaz, bağınaz, turancı, mukaddesatçı sanatçılarla yetinmek zorunda kalıyorduk. Bunların tümüne yakını bu gün süre aşımında paidir köldür yuvarlandı gitti. Kimi Enver Paşa kalıtısı, Alman nazizmini, Turancılık maskesi altında yutturmaya çalışıyordu. Kimi de devlet yönetimine yaranmak için Marslar düzüyor. Millî bir edebiyat yaratılmak isteniyordu. Oysa sanatın, gerçek sanatın milliyeti olmaz. Yapıt sanat değeri taşıyorsa, tüm jasanlara seslenebilmeliydi. İn-

Oysa bu marşın söylendiği sıralar, bit ve tifüs Anadolu'muzu kırıp geçiriyordu. Dertlerden kurtulmayı bırak, Anadolu'yu gezen aydın, eğer biraz fikir namusu taşıyorsa, tifüsten değil, kahırdan ölebilirdi. Sonradan öğrendik ki, yukarıdaki marşın sahibi, Yassıada mahkemelerinde, hüküm giymiştir. Suçu, bu yoksul ulusun paralarını, resmi ilân kisvesi altında midesine indirmiş. Babâlide çıkardığı bir gazete aracılığıyla. Hiç milliyetçi insan, yoksul halkını soyar mı? Soymaya kalkışır mı? Fikir namusu taşıyorsa, düşünmez bile böyle şeyi. Yine o sıralar, Etem İzzet Benice'nin Yakılacak Kitap isimli romanı, kitap satışını kırmıştı. Sanırsam, çokça bir para kazanmış yazar o sıralar. Bu, bugün neyi anlatır? Hiç! Peyami Sefa'nın romanlarından ne kaldı ortada? Hiç. Ama Peyami Sefa, Orhan Seyfi Orhon, Nihal Adası ve arkadaşlarının Çınaraltı dergisinden çok şeyler kaldı bugüne. Alman Nazizmini Tür-

söylüyorum. Hepsini koğuşturmaya uğramıştır; mahkeme, avukat kapılarında, basın incelemelerinin odalarında korkulu saatler, günler, haftalar, aylar yaşamışlardır. Eğer isimlerini saymaya kalksam, bu derginin her sayfasına bile sığdıramam. Ama artık yağma yok. İyi-e eleştiri, özeleştiri gerek. Her imzanın üstüne titreyeceğiz. Hem yenilerin gelişmesine ortam hazırlayacağız, hem de eskilerin kendilerini tekrarlamalarına, saçmalıklarına engel olmaya çalışacağız. Sanatın gücüne inanıyorsak, onu gerçek bir uğraş olarak kabullenmişsek bu böyle. Buna inanmak gerek ilkin. Buna inanmaları çoğaltmak gerek sonra. Yoksa uğraşlarımız, kendikendimizi doyurma, söz kalabalıklığından bir parmak öteye geçmez! Hem bizden önceki tutucu sanatçılar, sanat değerleridirler, suların başında olanlar, sanatı, bankaların, diğer ticari kuruluşların ilânlarından yağ tutanlar, şimdi de egemendirler. Ama, bugünün sanatçısı artık kendilerine kafa tutup, bir başka yere verebiliyor, bastırabiliyor yapıtı. Eskiden onlara zorunluydu sanatçı, şimdi değil.

Yılmaz Güney olayı, sanıyorum ki, çağımızın yüz karalarından biri olarak kalacaktır. Film işlerinden anlamadığım için, bu konuya değinmek istemiyorum. Yeni Ortam'da bir arkadaş, iyi değerlendirmiş durumu. Ama daha da işlenmesi gerek bu konunun. Rezil etmeli bu adamları daha çok. Sağcı bir yarkurulundan ancak böyle yüz seksen derece bir dönüş beklenebilir. Adamların işi gücü, göbekli, cimayetli, palavraçı filmlerden, Yahya Kemal'den bu yöne gelmemek! Gazelli, saraph, meyhaneti, tümü o kadar.

Burada bizlere çok iş düşüyor. Yarkurullarına, her seçimde girmeye çalışmalıyız. İster seçimle, ister atamakla olsun, tüm olanaklarımızdan yararlanmalıyız. Bu konudaki savasa katılmalıyız. Yeni sanatçı arkadaşlarımızın pek çoğunda, yarkurullarına girmemek, çalışmamak için, bir direniş vardır. Dudak büktenler, dudak kıvrınlar, ötedenberi derler ki: "Onlar çoğunlukta, bizler azınlıkta." Bu tümecein temelinde yatan, düşünce sayrılığını sıyrıp atmalıyız. Bozuk düzenin değişmeyeceğine inanmaktır bu. Devrimci sanatla çelişen yanı vardır bu davranışın, bağdaşan yanı milyonda bir bile yoktur. İşte, bu savasızlık, adamsendecilik, her şeyimizde olduğu gibi, sanatımızda da, bağınazlar sürüsünün ekmeğine yağ sürmektedir. Oysa, dünya öylesine hızlı değişiyor ki, bu değişikliğin ayırımına varanları başta edip selâmlıyalım ilkin. Daha ne yazayım? Can, yaralıyım, ama savaşmakta haklıyım. Bağınazlar sürüsüyle boğuşmakta haklıyım. Her süre, her yerde, yaşadığım sürece. Gözlerimden operim.

Ayrımsız

*Bir bilinen var kendini karanlıkta eleveren
İster kimliksiz dilenci köşebaşlarında
İster dikili ağaç, kökeni hep dışarı
Oysa kuruntusuz bir göz büyüyor ölüm - kalım arası.*

*Belirgin coşkular nereden alınır, nerde satılır?
Ağustosböceğinin mi, kör yarasanın mı iniltisi içimizde?
Tanrılar mı yaşardı - hiç doğmadan - simgesel ülkelerde?
Düşüveren defne yaprağında yalnızlığın parmak izleri.*

*Serçe de şakırdı yeşim dallarda elbet bülbül de
Ama ne dikenin ne de gülün bir hoş türküsü vardı
Sağır kuyruklu sincapları sokulan yanibaşımıza
Biri bozdu da yuvayı öylece yaltaklandı.*

*Yanısız resimler en sapa dülden konuşur
İster kaftanı kapkara ve sınısacak çıplağı
İster yepyeni dünyaların tozlu boyası
İster gözlerimizde can verişini kaşla göz arası..*

*Bir ev var paramparça sokaklarda gizlenen
Arar da bulmaz sahibini, kimdir o yokça kiracı
İster tekdüze camlara tırmanan kovulmuş bir sevecen
İster katı yürekle kendini gözetten bir dost yalancı...*

Feriha AKTAN

sanlığın ortak dertleri olan, açlığa, işsizliğe, savaşa karşı gelmeliydi. Ötüm, sevi, korku, taşlama, umut, sevinç konuları çağdaş yazarlarca işleniyordu.

Ama bizimkiler n'apıyordu? Gazete ve dergi köşelerinden her uyanışa karşı çıkıyorlar, her yereşen filizi kurutmaya çalışıyorlardı. Ya da olduğundan fazla gösteriyorlardı durumu. İşte bir örnek: "Sen ne güzel bulursun-Gezen Anadolu'yu - Dertlerden kurtulursun - Gezen Anadolu'yu" Faruk Gürtunca'nın yukarıdaki dörtlüğün yedi tanesi bize okulda marş olarak öğretiliyordu. Hem de Anadolu'nun göbeğinde yanık yüzü köy çocuklarıyla alay ediyorlardı.

kiye'de hortlatmak isteyen, Enver Paşa artıklarının, turancılık maskesi altında yaptıkları kepezelikleri bu gün gibi unutmadım. Bir tek karagözü Tevfik'i animayıbiliyorum. Halide Edip'in Sinekli Bakkal'ından. O da Karagöz oynatmaya bakmaya çok meraklı oluştundan olsa gerek.

O zamanlar bilmeden öğrenmeden, adı suçlular gibi, devrimci sanatçıları suçluyorlar, tutsaklıyorlardı. Yıllar yılı kan kusturdular bizim sanatçılarımızı. Ama Alman Nazizminin övgüsünü yapanlar, ellerini kollarını sallıyarak, millî edebiyatı salık veriyorlardı. Benim yaştlarım içindeki sanatçılardan, İleriye dönük olanları

FERİHA AKTAN

ve

"İŞILTI" Sİ..

★

Sennur Sezer

— Kendinizi tanıtır mısınız ?
— Doğumum İstanbul'da, Şiire başladığımdan bu yana 20 yıl geçti diyebilirim. Öğrenimim Kandilli Kız Lisesi ve Edebiyat Fakültesi. Şiire, daha doğrusu DİL özenine eğilimim, anneannemden gelmiş olabilir; anlattığı öykülerle, o öykülerin dil tadıyla.. Düşsel yapımı etkileyen nedenleri de anayım : Yapayalnızlık diyebileceğim bir garip bileşim.. Tâ çocuksu kızlığımdan kalma. Bu arada resimle de oyalandığım oldu. Erken evliliğimin sanatsal yönünden bir sakıncası olduğunu sanmıyorum; eşim, tüm sanatlara sevgi, ilgi duyan kişidir; hele şiirime epey katkıda bulunduğum kanısındayım. İşte böyle..

— Neden şiir yazıyorsunuz ?

— Yaşamıma ekli bir çaba bu. Kişiliğimi dosdoğru yansıtan bir soyut uğraş.

— Şiirinizi yayımlanmış görüldüğünüzdeki duygularınızla, bir şiiri bitirdiğiniz andaki duygularınız arasında sizce önemli bir ayrım var mı ?

— Anladığımca yanıtlarıma çalışayım. Şiirimi noktaladığım

kez ille de yayımlamak diye bir kaygım olmuyor. Ayrıca, çarçabuk şiirim çıksın "amatör"lerinden de saymıyorum kendimi. Şunca yıl bekleyişim de kanıtlamaz mı bu özel tutumumu ?

— Bence yanlış bir ayırım olmakla, edebiyatımızda bir "kadın şair" deyimini vardır nedeense.. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz ?

— Öncelikle değinmişsiniz ya, sanatçının ERKEK'i, DİŞİ' si olamaz. Nedir ki, kadın sanatçılarımız daha bir edilgin oluyor; bu tutumları da dış etkenlerin bir sonucu tabii. Oysa, bir dönemin Halide Nusret Zorlutuna'larını, Şükûfe Nihal'lerini, Suat Derviş'lerini yadsıyabilir miyiz? Sorun şu bence: Yazmamızda hâlâ süregiden "şarkkâri"lik! Niçin bir Simone de Beauvoir'ımız, Margarete Duras'mız yok diye hayıflanmanın kökeni de bu. "Kadın şair"? En uygar ülkelerden de sesini duymuyoruz onların... Gerçekten, düşünürlerce önemli sayılabilecek bir sorun bu.

— İlk kitabınız KUYTU'yla, ikinci kitabınız İŞILTI arasında

Uzayda Bir Martı

ARAMAK BOŞUNAYDI O DÜŞSEL DAĞLARDA
YILGIN SULARDAN GİZLENEN BUYUYU
BUZUL KENTLERİNİ SEVMEZ KI TANRILAR
YAZGILARIN BURCUNDA YÜCELTTİLER OLUYU

UZAYDA BİR MARTIYDI BEMBEYAZ TUTSAK
GÜNEŞİN BİR CUMBUSUNU BELİRLEYEN ÖYKÜLER
BİR GİZ DENİZİNDEN FISILDANAN UÇ YASAK
GULLERİN DİRENCİNİ ORTASINDAN BOLDÜLER

KAÇ EVREN UNUTULDU O YANGIN GÖZLERİNDE
KAPILAR ARALANDI HER BİREYSEL EZGİDEN
BİR GÜZ ÇİÇEGİYDİ YARIN O ÇOCUKSU YÜZLERİNDE
ANLAM VERDİ YAŞAMA O BİTİMSİZ UZGÜDEN

Engin AŞKIN

sizin de dikkatinizi çeken, benimsiyebileceğiniz aşamalar ?

— İki kitabım arasında uzunca bir yayın süresi olmadıktan, ancak şunu diyebilirim: Kendi şiir çizgimi sürdürüyorum hep. Kuytu'yla İşilti arasında yapısal bir ayrım varsa, bu, salt "zaman"la ilgilidir, yoksa yaşamıma ekli şiir anlayışımı, çabamı, yadsımış olurum. Şunu da ekliyeyim: Şair

kişi, dönemlerin, yılların değil, kendi sanatsal inançlarının buyruğundadır.

— Kendinize özgü bir soru sormak zorunda kalsaydınız ?

— İlginç. Soru sormayı hiç sevmem. Ama ille de zorlasalardı, şöylesine yanıtlardım belki: Tüm "cevap"lar özentilidir. Ya da yanlış yansıtır gerçeği insan...

W. S. MERWIN

Türkçesi : Talât Sait HALMAN

Özdeyişler

Türküsü

Baharda köpekler varsa havlar hepsi
yoksulların kalburları gitgide kaba saba
karanlıkta bile göğe doğru uyanırız
her çiçek açar bahçeyle içli dışlı
sular duyar suyu
kanunların yüzü yoktur
hiçbir yerde daha güzel olamaz şehitler
sonsuz yaşayacağız sanki hava öyle berrak

yazın pireler varsa bayram edilir
sen önünden vur ben arkasından
hora tepmesini bilir her elek
sararmış küçük bir bayrak verilir her ere
bizimkilerden başka ana baba yoktur
yoksullar var olamaz yoksuldurlar da ondan
yoksullar çok daha küçük sanar çiçeklerini
taş doludur sabrın bahçesi
sonunda kaz bahçesine gömerler yalvaç
hava öyle berrak sonsuz yaşayacağız sanki

sonbaharda ağaçlar varsa açılır gözler
bir ânlık özgürlük hepsine bedel
taklide kalkışanlar ihanet eder
köpekler mutludur okçulara öncülük ettikçe
ava giden avlanır eden bulur dinleyen duyulur
korkunun sergi saraylarıdır devlet daireleri
pas tutar kıvransız
her yemişin umudu ışık vermektir
hava öyle berrak sanki sonsuz yaşayacağız

kışın çingiraklar çalacaktır ayaklar varsa
kar yağar kiminin ekmeğine kiminin ağzına
kimse dinlemez özür dileyenleri
bir kapı kapanır mahpusların elleri kenetlenince
gözler küllerle parlatılmıştır
safağı istif etmiş beyaz çadırlarda yatar üşüyenler
yoksullar bizimledir her zaman
yaşlı bağ kütükleri deniz kokar
sanki sonsuz yaşayacağız hava öyle berrak

önder diyorlar gece kalburlardan biridir
sonu yoktur insanda iyilikle inceliğin
iğnenin gözü yankılanır yoksulların adı anılınca
hava berrak mı berrak sonsuz yaşayacağız sanki

Ruşen Hakkı ile..

Naci Girginsoy

"21 Temmuz 1936'da Kütahya'nın Selvi mahallesinde doğmuşum.

Anamın adı Emine'ydi. Okuması yazması yoktu. Dindardı. Ama bu dindarlığı İstanbul'u görünce (1961) tavsayıverdi... İstanbul'dan bir memesi eksik olarak Kütahya'ya döndüğünde, yüzüme uzun uzun bakmış ve :

— Şu İstanbul'un Allahı ayrı olsa gerek, demmişti.

Şaşırılmışım. Zaman zaman benim düşüncelerime karşı olan anam böyle düşünsün... Bu İstanbul dönüşü daha bir sardırık anlamla. Bir şey söylediğim zaman, "çarpılırsın... tövbe de... hadi ordan sapık" demiyordu artık... Yaşasın ve şu günlerimizi görsün isterdim, 1965 şubatında Pendik'te öldü.

Babam, Çakır Hasan diye ünlenirdi... Mahalle mektebinden, hocanın önünden nasıl tüymüşse, Bursa İplik Lisesinden de öyle tüymüş. En yadırgadığı şeydi askerlik. Kuyu kazıcılığı, düğünlük, itfaiyecilik, yağlı boyacılık yapmış. Sesi güzeldi. Şehir bandosunda davul, düğünlerde keman ve ut çalardı... Akşamları rakı içer, sabahları kuran okurdu... Ve zaman zaman beni de götürürdü dostunun (metres) yanına.

O 36 yaşında öldüğünde, ben 9'undaydım... Mehmet 6'sında... Hüseyin 9 aylıktı daha... Biz üçümüz, bir de ninem Kusun hep anamın başına yıkılıp kaldık... Anam 34'ündeydi babam öldüğünde. İsteyeni oldu, ama gitmedi kocaya. El işine gitti, kocaya gitmedi. Ve tez yıprandı el kapılarında...

Anama yardım olsun diye 9'unda başladım çıraklığa. Yemenicilik, kahvecilik, marangozluk, gazete satıcılığı, demircilik işledim. Yaş 12 olunca tuğla ocaklarında çalıştım, daha çok para veriyorlar diye. Hiç boş günüm olmadı, hiç oyun nedir bilmedim.

Barbaros İlkokulu bitince Erkek Sanat Enstitüsüne yazıldım. Demircilik bölümündeydim. İşimi sevip sevmeyi düşünmeden hep demircilik işledim... Ve manilere dadandım o yıl. Saatli Maarif Takviminin arkasındaki manileri ezberledim durdum. Maniler düzdüm aklıma. Bu mani merakı beni Mithatpaşa Kitaplığı'na bağladı. Oku babem oku... Necati Cumah'nın Kızılçullu Yolu, Harbe Gidenin Sarkıları beni şaşırttı... Fazıl Hüsnü Dağlarca'yı, Cahit Külebi'yi seviverdim...

Erkek Sanat Enstitüsünün orta kısmı bitince, Konya Askeri Ortaokulu'na yazıldım. 6 ay okuyup hastalık nedeniyle okuldan uzaklaştırdım. Çiğerlerimden hastaymışım. Bu beni sarıttı... Yorulmak yok, 31 yok, su yok, bu yok... "Hadî be" dedim kendi kendime ve 952'de Kütahya'da boksaya başladım. Yeniden Sanat Enstitüsüne yazıldım. Ve enstitü bitinceye dek (1954) 51 kiloda Çiklet Hakkı adıyla dövüştüm... Boks yapmama en çok hayret eden Turgut Yücel olmuştur. "Bir insanda hem yapıcı, hem yıkıcı ruh olur mu?" dardi...

Son sınıfta mekanikten takınca, Kütahya'nın Doğuluşah Köyünde, bir ders dönemi öğretmen vekilliği yaptım. Aynı yıl (1955) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün İstanbul Yıldız Teknik Okulu'ndaki kurs sınavını kazanıp kursta yazıldım... 1956 martında Turgutlu Arazi Kadastro Müdürlüğünde teknisyen olarak göreve başladım. Türkân'la tanıştık. 1958 baharında nişanlandık ve askere gittim. Kâğıthane'deki İstihkâm Okulu bitince, soluğu Kütahya Hava Er Eğitim Tuğayı'nda aldım. Türkân'ın Turgutlu'dan Kütahya Arazi Kadastro Müdürlüğüne atanmasıyla 1959'un 15 mayısında nikâhlendik. 21 mayısta evlendik...

Nilgün 21 ağustosta Kütahya'da, Gölgün 15 ekimde Sarıgöl'de, Pınar 4 arabıkta İzmit'te doğdular... 1961'de Tapu fen memurluğuna geçtim. Biliyorsun 964 kasımından bu yana İzmit'teyim. Bir yıldır Karamürsel'e gidip geliyorum.

Biliyorum hayat hikâyem biraz uzunca oldu, ama gerekliydi birtakım ufak tefek şeyleri anlatmam. Çünkü, şiirlerime, hikâyelerime sınımdır ve sınımdır bunlar."

Kasım mıydı o, 1964 müydü? Sekiz yıl geç-

O N L A R V E B İ Z

Anlaşmamız güç, aramız perde,
Onlar büyük adamlar, biz küçük.
Onlar yukarda oturur, biz yerde,
Onların işi iş, bizimki bitik.

Biz gerçeğin oğluyuz, soy gerçeğin
Toprağı, ateşi ve suyu duyan.
Onlar gül mevsimi yaşarlar engin
Masalları düşsel balkonlarından.

Sesleri boş olsa da vurguludur,
Kararları en doğrusu kararım.
İşler kötü giderse bizde kusur,
İyi ise tüm başarı onların.

Geçmiş onlarındır ve ak gelecek
Bir döl yatağı gibi besler bizi.
Biz halkız inaçlı, olağan, gökçek,
Yedi yönden çağırır sesler bizi.

Biz minik bir yürek, onlar sindirim
Ve çağ dışı hiç doymayan bir ağız.
Her şeye uzanır ama bizim
Daha çok gün ışığından payımız.

Anlaşmamız güç, aramız perde,
Onlar büyük adamlar, biz küçük.
Onlar yukarda oturur, biz yerde,
Onların işi iş, bizimki bitik.

Seyfettin BAŞÇILAR

miş aradan. Burada, Faruk'un kahvesinde toplandırdık akşamları. İş dönüşü, şöyle bir uğrar, oyun oynayanlara anlarmışım gibi bakar, açık çayımı içer, genç dostlarla, çoğunlukla Karikatürist Kutlu'yla sohbet ederim. Ne çok gülerdik ama. Amatör sanatçılığın o iğreti savlardan, şifonmelerden uzak hoşgörülü buruk lezzetinde üç şiir yazmış, bir hikâyeye yayınlamış memur, öğretmen arkadaşları hemen aramıza alır, söyleşi semaverini, esprilerle, takılmalarla kaynatırdık. Saçları dökük, çelimsiz genç de katılmıştı aramıza. Önceleri az şaşalamıştı. Bir kitabın eleştirisinden doğruca "işletme"ye giriyor, gülmelerimizi tutarak, abartmalı övgülerle birimizi gökyüzüne renkli balon örneği salıveriyorduk. Sonunda pathyordu elbet, dökülüyordu. "Zaten sizinde konuşulmaz ki!" deyip kaçveriyordu ardından salıverdiğimiz kakkahalarla kobyeden. Zayıf, gözüküklü, çelimsiz genç, zamanla alıştı bunlara. Giderek hepimizi geçti. Doğrusu önceleri adını duymamıştık. Kaç kişi tüm dergileri izler, okur; adları belliler? Edebiyat toplantılarımızda, şiir gecelerimizde o çelimsiz yapısından unutulmamacak tok, dolgun sesle okudukları sardı bizi, sonra yayınladıkları. Ruşen Hakkı ile böyle tanıştık, sürdürüyoruz dostluğu, hiç kırsımdan, şakaklarla.

Nerelerden gelmiş Ruşen, nereye gidiyor ?
Anlatıyor : .

"Daha önce de anlattığım gibi, manilerle başladı şiire tutkum. Araya Kerime Nadir'ler, Esat Mahmut Karakurt'lar girdi. Bir de Demokrat Kütahya Gazetesi... Bunu unuttum bak. 52 - 55 arası Demokrat Kütahya gazetesinde çalıştım. Gazete Eskişehir'de Porsuk Matbaasında basılırdı. Kütahya'da yalnız ben vardım. Haberleri toplar gönderir, gelen gazeteleri dağıtırdım. Hergün fikra, haftada bir hikâyeye yazardım, Hikâyelerde veremililer, yoksul fıkralar, çıraklar... Çok ağılattığım kişiler olmuştur bu Esat Mahmutvarlı hikâyelerimle... Şiirlerimi parmak hesabı yazardım. Günün birinde Gürel (şimdi İzmit Müzesi Müdürü, Gürel Öğüt) çıktı karşıma. Yıl 1951. Bak Hakkı, dedi. Esat Mahmut'tan da, Kerime Nadir'den de iyi yazıyor sun. Şiirde Behçet Kemal'den iyisin. Birak artık bütün bunları. Sait Falk'i, Orhan Veli'yi oku... Tuttum sözünü. Şiirim, hikâyemin havası değişiverdi.

1952'de Turgut Yücel'le tanıştık. Şiirlerimi sevdi. Bana dergiler aldı (Hisar, Türk Dili, Varlık). Bu dergilerdeki şiirleri, hikâyeleri o kudukça etkikliğini anladım. Turgut Yücel'e 3 şiir verdim. Yesilay Dergisine gönderdi. Yesilay'da ilk çıkan şiirim : Yollarda. İmza : Ruşen

Eşlerinin Gözüyle: SANATÇILARIMIZ

TÜRKÂN HAKKI'nın Gözüyle Ruşen Hakkı

nin insanları sevmesi mümkün mü? Bu konuda Ruşen'in güzel bir şiiri vardır : Üç Kara Kuru Çocuk..."

Bunca şiiri arasında en çok sevdiği mi ?

"Romantik momentik ama, nisanlyken benim için yazdığı ve içinde adam geçen şiirini, ÖZLEM'i çok severim... Bunun dışında, son yıllarda yazdığı kavga şiirlerinin hepsini çok seviyorum. Özellikle, İki Yampiri Baldırcın, Canım Benim ve Mekik adlı şiirlerini. Size o şiirlerini okumak isterdim, ama tamamını bilemeyeceğim. Onun için size "Sorguya çekmek kendini" adlı şiiri okuyayım :

Sular kuşlar ve büyük yangınlar / çanak tutarken bir kavgaya / daha da katılabilir kaya / Bir yenilgiyi unutmak için mi pamukta tütünde / gitmek mi uzak uzak mı gemilerle mi / yaz yazarken mi kuş güçlerken mi / Nasıl dağıtırlar evi barkı / ne yer ne içer çocuklar düşünmezler mi / ya çorak bir yürekle ortarlarda kalan sevi / Sağsın ya üşümedin ya bugünler de geçer / bir bahara çıkarız bir yaz aralar / yalnayak dolabilir taşta oturur toprağa uzanırız / 6 x 9 luk bir söyleşide / doru kıvraklara binmiş gibi kan / bir akarsu örneklemeşidir en azından / Kiler mutfak ve yağda soğan kokusu / düşürürse de usuma bulgur pilâvlarını / ya neden asar duvara savaşçı silâhını.

bu. Yayınlandığında yankılar uyuracak bir kitap. Yücel Yayınevinde bekliyor. Ne zaman basılır, bilemem.

Hikâyelerimi Sami'nin Kara İbrahim adı altında topladım. O da Yücel Yayınevi'nde, Mayıs'tan bu yana, ha çıktı, ha çıkacak diye bekliyorum.

Birinci bölümü bitmiş bir roman üstüne çalışıyorum. Bir de birbirini bütünleyen ve 25 hikâyeden oluşacak bir kitap hazırlıyorum. Hikâyelerin sekizini bitirdim."

Sanat dünyanızı, sevdiğinizini soruyorum :

"Dergilerden, bir de Yeni Ortam'dan izliyoruz olanları, diyor.

En çok sevdiğim şair, hikâyeci yok. Sevdiğim şiirler, hikâyeler var, 1960'dan bu yana bir güzel kavganın içindeyiz. İşte ben bu kavganın şiirini seviyorum..."

Bir güzel, bir sürekli çabamın bir büyük umut'un, fakara halk tabanından çekip çıkarıldığı iyi dost, iyi şair Ruşen Hakkı'yla dergi için yaptığımız söyleşi bu kadar. Devamı Faruk'un kahvesinde, rastlaşma duraklarında.

Esmer üzerine, incecikten, suskun, duyarlı bir hanım. Pınar doğduktan kısa bir süre sonra hastalanmıştı da Ruşen ne çok üzülmişti. Tedirginliği uzayıp gidince bizler de hasta olmuştuk sanki. Sorup duruyorduk. Şimdi, Ruşen'in yanında, hemşehrisi Gürel Öğüt'ün yakın ilgisiyle, iyileştigiindeki sevinçimizi de anımsıyorum.

Nasıl tanışmış, birleşmişler? Onun gözüyle Ruşen Hakkı'nın sanatçı yanı, insan yanı acaba nasıl? Türkân konuşuyor :

"Ruşen'i 1956 yılı sonlarında Turgutlu'da tanıdım. Daha sonra Arazi Kadastrosunda birlikte çalıştık. 1958'de nişanlandık. 1959'da da evlendik.

Sanatçı oluşunun bir çekiciliği vardı elbette. Sanatçılar, özellikle şairler duyguludurlar, incedirler... Biz hanımların zayıf yanı da bu : Sevdiğimiz adam duygulu, ince olsun isteriz... Üstelik çok iyi bir insandır Ruşen. Birleşmemizde bu yan daha ağır basar."

"Bir çok şeye karşı tutkusu vardır. Çok okur, çok yazar. Okuyup yazmasından, bazen "İllâh" diyeceğim gelir; ama, demem... Rakiyi sever. Evde içer çoğunlukla. Ama arada sırada arve, kadayılarıyla dışarda içmeye bayılır. Çayına, kahvesine oyun oynar. Herkesle arkadaş olur. Nerde bir bulmaca görse dayanamaz, hemencecik çözüverir... Haksızlığa karşı isyan eder. Çok sık söyler... Çok çay içer, günde 30 bardak ya da daha çok. Çayı hep tek şekerlidir. Yazarken hiç eksik olmaz yanından çay, bir de sigara. Bir paketten çok sigara içer."

Hiç birimizin doğum gününü, evlenme yıldönümümüzü unutmaz. Birlikte sinemaya, tiyatroya, geziye gitmeyi sever. Bir de küçük kırzını çok sever... Sözü'nün eridir. Çok çabuk sinirlenip çok çabuk yumuşar. Kin tutmaz. Güzel konuşur. Konuşmasıyla karşısındakini etkiler...

ler... Tatenos ve kudusdan çok korkar. Bir de borçtan...

Çalışırken gürültüye hiç aldırmaz: Bir yandan radyo, bir yandan çocukların gürültüsü ona vız gelir.

Ruşen'i Ruşen Hakkı yapan şiirleridir. Gerçekten çok iyi bir şairdir Ruşen..."

"Daha önce de söylediğim gibi, gürültü - partı demeden çalışması en beğendiğim yönüdür. Yoksa halimiz nice olurdu?... Yemek seçmez. Kin tutmaz. Yalan söylemez. Randevu saatlerini bir dakika bile geçirmez. İnandığı bir savı... hadi boş verelim..."

Beğenmediğim tek yanı : Çabuk sinirlenmesi..."

Nasıl mı çalışır ?

"Yazılarını hiç müsvette yapmadan, doğrudan doğruya yazı makinesinde yazar. Yazdıklarını düzeltmez. Düşünecekse, makine başında düşünür. Bol bol çay ve sigara içer... Yazarken hiç sinirli değildir. Tam tersi : Yumuşaktır, şakacıdır. Hem yazar, hem arada bir bize laf yetiştirir. Yarım kalan bir yazıyı, şiiri makinede bırakır, ertesi günler tekrar yazar..."

Üç kızları var. Büyüüklerinde ne olsun isterler ?

"Üç kızımız var. Nilgün 13, Gülgün 11 yaşında. Pınar aralıkta üçünü bitirecek... Büyüüklerinde şu olsun, bu olsun demiyoruz. Ama, mutlaka bir işleri olmalı. Olmalı ki bir lokma ekmek için bir erkeğe boyun eğmemeli... İstedikimiz, düşünenebilsinler. İyiyi kötüden ayırabilsinler..."

Elbette bir sanatçı olsunlar isterim... Nilgün şiire, hikâyeye; Gülgün resme düşkün. Her ikisi de okumayı severler. Umutluym kızlarımdan. Bir sanatçı olmasalar bile, birer sanat sever olacaklarına inanıyorum... İnsanı insan yapan sanattır... Şiiri, resmi, müziği sevmeye-

Hakkı Özpençe. Yıl : 1952... Dergide adıma görüncü sevindim. Bir başka adam oldum. Sonra, Yeşilay'da üst üste şiirler.. Ama benim gözüm Varlık, Yeditepe, Türk Dili, Mavi dergilerinde. Gönderdiklerimin hiç biri çıkmaz. Yılmam. Boyuna şiirler gönderirim bu dergilere. 1955'e dek Salkım, Şairler Yaprağı, Onüç dergilerinde çıkar şiirlerim. 1955 de Türk Dili ve Yeni Ufuklar'da... Yeni Pınar, Çağiltı, Nasır, Saban, Aydınlik, Evrim, Otağ, Yelken, Yeditepe, Varlık, Dost, Dönem, Soyut, Güney, Papirüs... Varlık dışında hep şiirlerim, düzyazılarım çıktı bu dergilerde. Hikâyelerim yalnız Varlık'ta. Gazete olarak da Milliyet ve Cumhuriyet'te çıktık hikâyelerim. Ve ilk şiirim dışında bütün yazdıklarım soyadımı kullanmadım.

Önceleri hep aşkı varolan... Yalnızlıktı. Bu kaçınılmaz bir şey. Köprü, böyle şiirlerin kitabıdır. Yuvarlak Masa Oturumu'nda ağır basan kavradır. Hüznün Dalgın Kuşları da öyle. Hüznün Dalgın Kuşları'yla yalnız öz değil, biçim de değişmiştir. Bugün şiirim bambaşka.

Yazdıklarımı seviyorum. Artık sapaşaglamam.. Çakmaktaşı Kav ve Kivılcım hele bir çıkarsa, bunu o zaman daha iyi anlayacaksınız."

Dünkü Ruşen Hakkı nasıldı acaba, bugünkü nasıl, yarın nasıl olacak? Kendisi söylüyor :

"Dünkü Ruşen Hakkı kendi yaşayışını, anılarını yazıyordu. Bugün kendiyi birlikte başkaları da. Dün soyuta yakındı, bugün somut. Yenilemek, boyna yenilemek; iste tek dileğim. Yarın daha iyi olacağım. Bu kaçınılmaz bir şey. Çizgiyi boyna aşmak gerek, yoksa yazmanın bir anlamı olmaz."

Yayınlanmış üç kitabı var Ruşen Hakkı'nın : "Köprü (1961), Yuvarlak Masa Oturumu (1964), Hüznün Dalgın Kuşları (1968)..."

"Eski şiirlerime hiç dönmedim. Onları okumuyorum. Ama onları yeniden imzalarım. Hiç bir zaman pişmanlık duymadım onları yayınladım diye..."

Son çalışmalarını kendisinden öğreniyoruz ?

"Son şiirlerimi Çakmaktaşı Kav ve Kivılcım adı altında topladım. Bir seçmeler kitabı oldu

GÜNEL YALAN SÖYLÜYOR

Mübeccel İzmirli

Ellinizdeki derginin 1972 a gustos sayısında bir konuşmam çıktı. Konuşma sorularının bir tanesi, bu yılın Salt Faik ödülü ve yarışmayı kazanan Füzulan'ın durumuyla ilgiliydi. Yani, "yarışma sonucunu nasıl karşıladığınız" soruluyordu. Aynı soru, Soyut dergisinin haziran sayısında, görünüşe göre genel bir soruşturma yönteminde, aslında bütünüyle amaçlı, dar açılı ve art niyetli bir biçimde ve özel olarak yalnızca birkaç yazara, bu arada "lütfen" bana da yönelmişti. Verdiğim karşılık, soruşturma düzenleyicisi Günel Altıntaş'ın tutum ve niyetine bütünüyle ters düştüğü için: "yalnızca bunun için", Soyut'ta yayımlanmadı. Sonradan Güney dergisinde yapılan konuşmanın aynı konuyla ilgili sorusuna verdiğim karşılığı o yüzden biraz geniş tuttum. Aydınlar, sanatçılar arası ilişkilerde, neresinden tutsanız iplik iplik dökülen eleştiri yöntemi ve güven duygusunun kayıp yerini Soyut olayıyla açıklayarak, ayrıntılı bilgi verdim. Baştan sona doğruyu konuştum. Yani, o soruşturma ile ilgili olarak Güney'in 1972 ağustos sayısında anlattıklarım, sonuna dek gerçeği söyler, Günel'le tartışmamız Milliyet Yayınları'nda, şair Mümtaz Zeki Taşkın ve eleştirmen Mustafa Öneş'in yanında çok sınırlı bir çekişme havasında ve yüksek sesle geçtiği için konuşulmuş saptırmama, yani yalan söylememeye olanak yok. Tanıklar var çünkü. Günel Altıntaş'ın bu konuda, Eylül Soyut'undaki ünlü değerlendirmelerinde yaptığı açıklamayla bana satışması, pek tuhaf bir biçimde yanlış ve yalan üstüne kurulu. Bense, bu çirkinliği açıklamada epey geçtim. Eylül ayını yıllık izinle İstanbul dışında geçiriyordum çünkü. Sustuğum beş yılı aşan, beni rahat ettirecek hikâyeler yazdım, Heyecanhydım, güzel şeylerle doluydum. Yazdıklarımı bir düzene koyup dergilere açılacak, belki bir kitabın hazırlığına girişecektim. Döndükten sonra, kenttin tedirginliğine alışmak da vardı. Günlük hayatta hemen başlanılması gereken işlerim, sorumluluklarım...

Günel'in Basın - İlan Kurumu'ndaki rahatlığını ben bütün hayatımda hiç yaşamadığım için onun kadar eli çabuk olamadım. Sözcüleri, döner dönmez sürpriz bir tümör ameliyatı geçirdim bu arada. Biraz esrik, biraz yorgun, her şeye karşın epeyce mutlu... Günel'le yapacak vaktim olmadı.

Ancak şimdi konuşabiliyorum. Ve diyorum ki :

GÜNEL YALAN SÖYLÜYOR. Gerçeği bozuyor, çatışmanın asıl konusundan uzaklaşıyor.

Böyle olunca, aynı konuda bir daha konuşmamak belki en doğrusuydu. Nitekim satışma, salt bu arkadaşın bilinen kronik hırçınlığıyla ilgili olsa ve ucu benden başka kimseye dokunmasa, bir cevap da gerekmezdi. Ama Günel suçlu olduğu ve ayıp - tuhafıkları yadsınmaz biçimde açığa çıktığı, üstelik de bu durum düşmanı değil, kendisinin on yıl sevip anlamaya çalışmış, bütün tuhafıklarını yıllarca taşıyabilmiş yakın bir dostu tarafından ortaya konduğu için bir başına kalmamak, başkalarıyla güçlenmek istiyor. Yani, tedirgin. O yüzden yeşil ışık yakıyor çevresine. Sinyal veriyor, milleti kışkırtıyor. Bana göre değil de, tam kendi yöntemine, yaratılı-

şına uyan ve "Değince!" uğraşındaki bulaşık örnekleri yansıtan "dedim - dedindi"li hikâyelerle Tomris'i, Leyla'yı, Demir'i kışkırtıyor. Ben de bu yazıyı onlar için yazıyorum zaten. Çevreyi ve adı geçen kimseleri pek ilgisiz bir biçimde yanıltmamak için. Çünkü bu arkadaşlarla hiç bir zaman ciddi bir meselem olmadı benim. Hele Tomris'le hiç. Yıllar önce, Gavsî Ozansoy'un soruşturmasına verdiği karşılıkta Leyla Erbil, "klasikler bizimle başlıyor", demişti, yazısının bir yerinde. O zaman yalnızca tek kitabı vardı: Hallaç. Ve değeri de tartışılmazdı Hallaç'ın. Bir tek bu kitapla klasikler arasında yer almaya hak kazanmak bana tuhaf görünmüştü. Kendi yazımın bir yerinde, gerçekten yeri geldiği için buna karşı çıktım. Tıpkı o yazıda Erbil'in başkalarına ve bugün de dergilerde kendisine tuhaf gelen, düşüncesine, inancına aykırı düşen bir fikre, bir tutuma, davranışa sık sık karşı çıkması gibi. Kimbilir, Erbil'in kendisi de o zamanki sözünü şimdi belki biraz tuhaf buluyordur. Böyle karşı çıkışlar ise, Günel'in "dedim - dedindi" nitelemesine girmez. Girse, kendisiyle birlikte bütün o saydığı adlar ve daha o kadar çok kişi bu çirkin suçlamaya

bulaşır ki, tutulacak adam kalmaz ortalıkta.

Demir'e gelince: Bu arkadaşla da ikimiz, yapı olarak öylesine ayrı dünyaların insanlarıyız ki, yıllar yılı aynı çevrede, sonırım birbirimizin varlığını pek farkına varmadan yaşadık. Ne düşmanlık, ne yakınlık. Ara sıra yollarda karşılaşınca bir nezaket gülümsemesi, bir hatır selâmının ötesinde alışverişimiz olmadı birbirimizle.

İnsan zaman zaman herhangisi bir nedenle birini yadırgar, yaptığı işi tuhaf karşılayabilir. Amma saygı başka şeydir. Ki Günel'in marifetleriyle bile, ilişkiler arasında kolay kolay yitmez. En sonunda Günel'e karşı bir yabancılığı, bir kopuşu getirir yolumuz. Bu böyle.

Son çatışmanın nedeni de katıyken Demir değil. Vesilesi bile değil. Biz Füzulan yüzünden Günel'le, soruşturmanın çok öncesinde ve nice uzun süredir sık sık çatışıyorduk. Günel'in ki sanat kritiği değil; bildiğiniz gibi, kişiliğe çok fazla illekin, sanat dışı bir didiklemeydi. Sınır bozucu bir yergi, bir özel satışma niteliğindedeydi. Yarışmanın sonucu bu tutumunu biletti. Soruşturmanın da bu düzeyde art niyetle hazırlanmış olduğunu biliyordum. Kendisinden istemediğim halde, dergide yayınlanmasını bekleyemedim. Demir Özlü'nün karşılığı bana soluk soluğa okuması da, öfkemi Demir'e çevirmiş değil. Böyle bir konuşmayı ne Demir'e, ne de başka hiç kimseye yaptırmadığım için belki yüzümde bir hoşnutsuzluk mimikisi oynamıştır ama, Günel'le aramızdaki konuşma, anlattığı gibi geçmedi. Kendi coşkusunun boşalığında, Demir Özlü'nün cevabını bu kadar sorumsuzca, sabırsızca, böylesine sakat zevklerle kullanmaya kalkması mı demi bulandırdı yalnız ve hiç de Demir'e değil, sadece Günel'e öfkemi yeniledi. İster istemez, "cevabımın, Demir'le birlikte, bütün onlar gibi düşünenlere uymayacağını, giderek karşı düşeceğimi söyledim. Hanı, insanın yereceği varsa bile, bu durumda eksini yapar zaten. Füzulan'ın kişiliğinde benlik

CAMLAR KIRILIR GECESİNDE

Pubu kuşları öter soğuk dam uçlarında geceye
Bir ürperi çarpır duvarlara, döner ben kalırım.
Yaşlı nenelerin salavatları helallerin
Uzanıp boşanır mavi göğe.

Benimse bir aşk türküsü böler uykulu gözlerimi
Ceviz oyuncaklar gibi sararır bol havalandan
Bir hayal kurup gene varmışındır dolice üzerine
Duman çıkmaz bacalardan.

Çok baharlar gelir de durmaz İmanlarda remiler
Martılar uçar kanadından incesi sesidir
Gözlerinde bir stoir ucu büyür de iki katı
Gördüğünü, sevdiğine çevirir.

Bir alımlı gelir evren sevgiye açılırken
Olgun gücü titrer o dumanlı sesinde
Gümüş yüzü oysa döner sâlamalara bir başka
Camlar kırılır gecesinde.

N. Rasim ÖZSOY

UMUT

Şevket Yücel

Evet, umutlarla yaşıyoruz. Yaşamın en son dakikasına dek bir umut kışıdır öter durur özümüzde. Onsuz edemeyiz. En kötü koşullar içinde bile yaşasak gene de beklediklerimiz vardır. Bu beklediklerimiz gelmeyebilir. Gelgelelim, o kötü sonuçlar içinde bile gene gözlerimiz ıleriye dönüktür. Bu düşünce, bizde yaşama gücünü oluşturur. Buna dayanarak bunahlardan, yalnızlıktan çaresizlikten kurtulur, hiç değişse varlığımızı aarsan yıkıntuları azaltmış oluruz. Bir de bunun karşılığı var : Diyelim ki, bunlardan büsbütün yoksun kaldık. İşin en kötüsü de bu. Ne olur o zaman? Sevincimiz, başarımız, güvenimiz ölmez mi? Onların ölümü aynı zamanda bizim ölümümüzdür. Bir kez bu eyleme sürüklendik mi gözlerimizi nereye çevirsek kötümaerlikten sıyrılmamız kendimizi, Dünya sırtımızda yük olur. Bu büyük ağırlığa bünye dayanamaz; sarılır, çöker. Böyle bir çöküntünün oluşturduğu zarar bir kendine değildir kişinin; ilesinden çevresinden başlayarak varis ulusuna dayanır.

Umudun yok olduğu yerde her şeyi bitmiştir. Yok mu ya bir ışık gibi söner insan. Tırnağından suçuna her yanını karanlıklar sarar. Karanlık sıkıcıdır, kör edicidir. Aslında umutsuzlukla yaşamak gerekir. Atatürk bağımsızlığımızı elden gittiği zaman umutlarını kıran bir kişi olsaydı, bu vatan kurtulur muydu ? Sen tut, hem padişahlık yönetimine karşı koy, hem de bağımsızlık ve özgürlüğümüzü ezen düşmanlara. Bunların yanında bir de devrimleri getir. Umutsuzluğa berabere zekâ ve yürekliliğin sonuçlandıracağı bir büyüklük denir buna. Uygurluk adına katkıda bulunanlar, devrim yapanlar, buluşlar ve keşiflere gidenler umutlarını sarımayanlar değil midir ? Belirli bir dönem için acı çekebiliriz, koşullar kötü gidebilir, tarih boyunca olmuş bunlar; oluyor, olmakta. Ne var ki geçicidir hepsi. Zamanın çözümlemediği hiç bir sorun yok. Zorluklar, haksızlıklar, kötülükler, beğenmediğimiz koşullar içinde umutsuzluklara kapılıp güçsüz kalmak daha mı iyi? Olur mu öyle şey? Acının da haksızlığın da üstüne gitmekle, hem de yüreklile gitmekle gönenebiliriz. Her şeyimizi yitirmek bile sevinc verici olanakları getirecek olan bizleriz. Sindirdiğimiz gün, bu böyle gider dediğimiz gün, işler kendiliğinden öyle olur. Yaşamak denen savaşın

inde "kesinlikle kazanacağım" demek en iyisi. Büyük kişiler başarılarını buna borçludurlar. Yoksa insanlık bunca ıleri adımlar atabilir miydi ?

Akarsular kendilerini besleyen kaynaklar yok olunca kurur. Biz insanlar için de besleyici kaynaklar umutlardır. Ne hakkımız var onları kurutmaya ? Ne kişiler vardır, umduklarını görmeyince kendi içlerine gömülürler, sanki dünya karamış, olması gerekenlerin hepsi sona ermiş gibi. Bir olumsuz davranış. Öncelikte onların öyle saymayacağına inanmak gerekir. Zamanla her şey geçiyor. Umulmadık günlerde bir de bakıyorsunuz acılar silinmiş, onların yerine sevinçler gelmiş.

Bizler tıpkı gökyüzü gibiyiz; kimi zaman bulutlu, kimi zaman açık. Gök bulutlu olduğunda sanırız ki kolay kolay açılmayacak. Ama bir de bakarız dağılıvermiş bulutlar, gün vurmış doğaya, her yer ışık ışık olmuş. Sıkıcı, umut kırıcı günlerden sonra biçim de böyle olacağımızı bilmeliyiz. Tanıdığım yaşlı bir adam, umutları yaralanmış kişilere : "Üzülme yavrum bu da geçer" derdi. "Azime geçekten de bu sözlerle haklı çıkardın. Umutlarımız yaralandı diye tutup kendimizi gereksiz bir varlık durumuna mı sokalım? Hayır, bunu yapmaya hakkımız yok.

Umutsuzluğun türlü türlü biçimleri ve nedenleri vardır. Ne olursa olsun; yaşamak, yaşatmak için güvenimizi elden bırakmamak zorundayız. Adam tutmuş toplumsal sorunlara vermiş kendini. Toplumdaki haksızlıkları mantığın, vicdanın, düşüncenin kabul etmeyeceği şekilde görüyor, yöneticilerin tutumunu beğenmiyor. Yoksulların acısını duyuyor, kısa zamanda bitmesini diliyor bunların. Ama sürüp

gidiyor bu eylemler. Bu kez, o adam bir umut kırıklığı içinde ezilip kalıyor. Bu tutum doğru görür mü? Kişiler bu denli tinsel yıkıntılara giderlerse sonuç ne olur ? O haksızlıkları yürütenler daha çok güçlenmezler mi? O halde yapılacak olan ne? Ellimizden bir şey gelmiyorsa hiç değilse o işlerin öyle gideceğine inanmak en iyisi. Kişi olarak elden geldiğince çirkinliğin karşısına çıkmalı. Güzelliğin, doğruluğun, gerçeğin yolunda çekinmeden koymalı öncelikle.

Umutsuzluğa düşenlerin sınırları de gereken görevi yapamaz olur. Öbür yandan organlar da etkilenir bundan. O zaman gerek çevremizden gerek kendimizden hoşlanmayan biri oluruz. O güzelim doğayı bile görmez olur gözlerimiz. Bu tedirginlik bir türlü gitmez içimizden. Her yönüyle zararlı çıkarız.

"Hayat baştan sona bir acıdır" diyenler var. Ben böyle bir görüşe katılamam. Umutsuzluğun bölgesine dayanılmaz. Hayat olsa olsa acıların sevinçlerin karışımıdır. Ne var ki, esit değildir birbirleriçe. Bir yerde acılar, bir yerde sevinçler daha baskın gelebilir. Hayatı yaşanmaz biçime de yaşanır biçime de sokan insandır. Öbür yandan da bakış gücümüze göre değişir hayat. Bir yanısı bakmak doğru olur mu? Acının içindeki sevgi, sevginin içindeki acıyı da görebilmeliyiz. Eğer hayat büsbütün acılarla dolu olsaydı, acıdan söz etmezdik gibime geliyor bana. Çünkü o zaman acı da hayatın değişmeyen acısı olurdu. Gelgelelim, acıya değindiğimize göre demek ki sevgi de var bunun karşısında. Bunlardan sevginin üstün gelmesini istiyoruz. Bunu az görünce kötümserlik ve umutsuzluğa kapılarak, "Hayat hep böyle acıdır" diyenlerimiz oluyor. Bu yargı doğru olsaydı bir gün bile yaşamaya değmezdi bu dünya. Nice sevinç duyduğumuz yerler var. Doğa güzelliğiyle, iyi, doğru, özgeci insanlarla karşılaşmamız, bir dişye duyulan sevgi, hoşlandığımız yiyecekler, okuduğumuz yapıtlardaki etkileyici güç, dudak-

lardan taşan bir gülüş, bir türkü, güzel yapılmış bir resim, bir alirın gönlümüzü búngüldeten dizeleri.. Ve daha niceleri..

Gökyüzüne benzediğimizi söylemiştik. Bir de mevsimlere benzeriz b.z. Bahardan kısa doğru değişik renk, değişik havaları yaşarsız. Gün olur bu dört mevsim gelir geçer içimizden. Kimi kez bu mevsimlerin dakikalar, saniyeler içinde de geçip gittiklerine tanık olduğumuz olur. Hepsinin ayrı ayrı tadı vardır. Demek istediğim şu : Zaman zaman acıyı da atarsız üstümüzden sevinci de. Bunlardan hiç birisi sürekli değildir. Bu düşünce nedense Karacaoğlan'ın "ÇUKUROVA" adlı şiirinden şu dörtlüğü anımsattı bana :

Hani Çukurova bayramlığını giymektedir. Bahar gelmiştir. Açılan çiçekler gönenmektedir orada. Ne var ki bir yerde senlik ve sevinç sürerken öbür yerde otların, çiçeklerin bitmediği, üsüyen yerler vardır. Ben bunlardan söz ettim ya, asıl şu dörtlük üzerinde durmak istiyordum :

**Karacaoğlan size bahar sevinir
Sevinirken içi yanar göyünür
Kumıldanır hep dertleri devinir
Yas ile sevince yükür dağlar**

Ozan burada dağları da bir insana benzetmiş. Zaman zaman sevinçle acıyı üstlerinden atıyorlar. Biz de o dağlar gibi değil miyiz? Sevinç geliyor acı gidiyor, acı geliyor sevinç gidiyor.

Ne diyordum ben? Şu umut konusunu üzerinde duruyordum. Oy-leleri var ki çıkmazlar içinde ezilmemek, parçalanmamak için bütün varlıklarının tehlikeye düştüğünü görseler gene de dirliklerini yitirmezler. Oy-leleri de var ki küçükük olaylar karşısında her şeylerinin tükendiğini sanırlar. Kapınırlar kendi içlerine, sanki bir sonuç verecekmiş gibi ohlarlar, puhlarlar. Toplumda ıleri adımlar atımlar dirliklerini yitirmeyenlerdir. Umutsuzluğa kapılırsak salt kendimize değil, başkalarına da zarar ederiz. Umut penceresimiz her zaman açık olmalı. Olmalı ki umulmadık zamanlarda esip gelen sevinç yelleri odalarımıza dek girebilsin, Oysa umut yelleri kendiliğinden girmez. Onu da oluşturmamak olan bizdeki güçsüzlüktür. Buna inandığımız gün tuttuğumuzu koparırsız. Ondan sonra da başarılır. İyi günler sökün eder.

Umutlar birer zincir halkasına benzer. Biri kırıldı mı öbürüne bağlı kalırız. Yaşayabilmek için tümünün kırılmaması gerekir. Kıran umutlarla yalnızlığa çekilmemiz bençillik ve korkaklık olur. İnsan hencillik varlık uğraşır, dindir, çabalar; sonra da umutlara bağlar kendini. Yorgunluklara katlanmadan oturduğumuz yerde umutlu olmak da bir budalalıktan öteye geçmez. Yapılacak iş, hayat yollarındaki taşlarla dikenleri kuşkulata, korkulara kapılmadan temizleyebilmektir.

BİR TANRI KONUGU GİBİ

*Anlatamam nasıl tutuşur bir çıra gibi
Nasıl yanar yokluğundan yüreğim
Somurtkan gecelere dayanmak öyle bir dert ki
Sabahlara dek açık kalır gözlerim.*

*Anlatamam nasıl özenir geçmişteki her anı
Nasıl da devleşir o sihirlü gölgeler
Canlanın geçmiş düşüncesine taze ve yakıcı
Solsa da kitaplara koyduğumuz pembe güller.*

*Çok uzaklarda bir rüzgâr eser
Kulaklarıma dolar sıcak seslenişlerin
Unutturur sensiz yaşadığım zamanı
Tanrı konuğu gibi çağrısız gelişlerin.*

Aysin Uğur KEZER

Geçen Günler

Kenan Erca

yıldızların çoğaldığı gecede

26.8.72

Bir buçuk saat Antonioni'nindi. Başka hiç bir şey düşünülecek gibi değildi gecenin o güzel saatlerinde. Antonioni'nin sinemasını yaşamak, duyurmaya çalıştığı bazı olgulara varabilmek ve soluklanmak büyüktü o'nun evreninde. İşte gerçek bir şiir dedik, Blow-up için.

Sinemalarımızda "Cinayeti Gördüm" a diyle oynatılan bu filmi, demin ikinci kez seyretmiş oldum. Birinciye geçtiğimiz sezon Beyoğlu Emek'te, ikinciye ise boğazın yazlık sinemalarından birinde demin. Arslan Akkan ve eşimle beraberdik. Ne şair-tacı, ne düşündürücü, ne değişik bir adam şu Antonioni. Alışlagelmışin ötesinde bambaşka bir sesi var. Yanılmıyorsam Gide'in bir sözüydü : "Bilincel altüst etmek gibi bir nitelik varsa bir sanat eserinde, kalıcılık da vardır..." İşte böyle bir yapıt Blow-up. Türü yorumlara açık : Cinayet var mıydı, yoksa düş müydü ? Genç fotoğrafçı Thomas'ın cinayete bu denli ilgilenmesinin nedeni neydi ? Ve cesedi kim yok etmişti ortadan ? Niçin ? Yanıtlamak zor bu soruları. Herkes bir şeyler dedi, belki de demek için. Ama Antonioni ve yapıt Blow-up kolay ele vermiyor kendini. Keşfedilmesi gerekli ikinin de. Gücüm yetmedi doğrusu ikinci kez yaşamama karşı. Sanatını aşabilmek çok zor Antonioni'nin, hatta varmak bile.

Nedendir bilmem çok ilgileniyorum son iki yıldır filimlerle. Hepsini seyrediyorum birer birer. Belki de şiir ve karikatürden sonra en sevdiğim sanat türü sinema. Öyle ki yenileniyor, bir başka güçleniyorum beğendiğim her filmi gördükten sonra. Ama Antonioni'nin bu denli güçlü olduğuna ilk kez tanık oluyorum. Bir de Schlesinger'in "Gece Yarısı Kovboy"u vardı geçtiğimiz sezon. Bir an ikisini yarışmaya soktum kafamda gözlerimi yumarak. Gördüm ki Blow-up bir göğüs farkı önde, görsel öğelerle, estetik düzeyiyle. Yaşasın Antonioni, yaşasın kendiliğinden teslim olmayan gerçek sinema.

Ve derim ki : Darısı Güney dışındaki diğer filimcilerimizin başına.

güneşi bulutları delen bir öğle

3.9.72

Birdenbire dönmek on yıl öncesine. Daha deminmiş gibi içine çekebilmek o hataları. Şemsi paşadayım. Üsküdar'ın yarım ay gibi, denize uzanan kıyılarında. Şimdi evliyim, yanımda karım da var. Belki bir kaç yıl sonra çocuklarla geleceğiz kır buralara. O zaman dertler daha da çok, daha da çoğalacak düşüncelerimiz. Yaşamak zorlaşıyor gitgide. Ama yine de güzel yaşamak. Geçim zorluğu, iş sorunu ve ortamın verdiği bunalımlara karşın.

Oysa böyle miydi ya on yıl evvelsi ? Birer küçük haylazlık izmarit yakalayan, gövdemizi akşamlara değin denizden çıkarmayan ve toptan terleyen sırtımıza bir gömlek geçirip sinemaya koşan. Bilir miydik günlerin durmayacağını, o çayır kıran akşamüstlerinde taşıdığımız futbol topunun gitgide ufalıp düş olacağını ? Düşünür müydük hiç ? İşte hep o günleri yaşı-

yorum şimdi. Herdeki yokuşun tepesinde küçüklük anılarımla dopdolu anneannemle oturduğumuz ahşap ev. Önündeki yol arnavut kaldırımıydı eskiden. Sonra aklına esip ilgililerin, baştan savma bir asfalt döküldü. Bu yokuştan aşağı son hızla sürer-dik bisikletlerimizi. Düze vardığımız yerde kale direklerini taştan oluşturduğumuz toprak, küçük arsamız vardı. Kafeterya olmuş orası da. Rengârenk masalı, boğazın rüzgârına ve bulunmaz görünümüne bakan kuytu bir yer. Kimseler yoktu, şaşırdım. Böyle yerleri arar bulur muyduk zaten ? Yaşantımızın çoğu işteki çalışmalarımızla, kalabalık arasında ve türlü didinmelerle geçtiği halde. Yaşamamızı bilemiyoruz, yalnızlığın dinlendiren sesine varamıyoruz bir türlü. Çağımızda yaşam zor, koşullar çetin. Ne ki pazar olsun bütünüyle bizim olsa...

yağmurun ıslattığı karanlıkta

20. 9. 72

Oda da öylesine çok dergi birikti ki, bir ara düzenlemeli, aralarında sıraya koymalıyım hepsini. Bir kısmı masamın üzerinde gazetelerle karışmış, bir kısmı kitaplığım gözlerine gelişigüzel atılmış, diğer bir bölümü de yerlerde kendini okşayacak titiz bir el bekliyor. Almalıyım onları teker teker, incelemekten çekinerek sıraya koymalıyım birbirini üstüne. Yapmalıyım bunu mutlaka. Hatta hemen. Kalktım, şöyle bir dolandım sigara dumanlarını iki yana sererekten. Bu odaya girdiğimde kapıyı açmam hiç, camı da. Çalışırken, okurken belki de sesteki rahatsız olduğumdan. Bu nedenle de bir süre sonra hiçbir sineğin uçmayacağı bir hale dönüşür bulduğum yer. Abanırım masamın üzerine oturum durmaksızın veya yazıyı kafamda ki bazı kılcak damarların sızladığını sezinceye dek. Bilmem doğru mudur tuttuğum bu yol ? Anımsadığıma göre Lorca'nın bir sözüydü : "Şiirlerimin en güzelini olayları yaşadığım sıralarda yazmışımdır." Evet belki de yürürken yazmalıyız, koşarken belki de. Veya sinirlerimizin son derece gerildiği bir kavga anında, inandığımız bir konuyu çokkuyla savunurken belki de. İnanmıyor değilim bu sava. Ne ki şimdilik çok başarısız kaldım verdiğim bu tür sınavlarda, Bende olmuyor yaşarken yazmak.

Dışarda yağmur hızlandı yine. Karanlıkla birleşerek öfkeyle dövüyor camları. Bir adım daha attım, elim Varlık'lara gitti ilk önce. Sonra vazgeçtim yüzlerce olduklarından. Zor olacaktı onlardan başlamak. Üşendim belki de. Ciltletmek istiyorum hepsini, tertemiz, pırıl pırıl. Soyutları, Türk Dili'leri, Yeni Dergi'leri, Güney'leri, Yeditepe'leri, Yansıma'ları, hepsini, hepsini. Hatta bırakmalıyım şimdi bu

GELE

**Bosluğu upuzun bir yanıma ekledik önce
Sonuçta yenik düştü gerçeklere düşünce.**

Nedim ORTA

İZDÜŞÜM

yaşıyoruz güntübirlik şarkılar söyleyip yetmişikinin bu son aylarında bir bıçak sırtı dünle bugün arası bir bıçak sırtı gün saat dakika

ırmak yine bildiğince akıyor bulutlar yürüyordu ovada

denize inen bir sokaktaki yüzün ne zaman baksam bir kaygılı bebek biliyorum açmamış gülleri vardı bir gülün çalıp duruyordu anlarımdaki muzka

yarıboş sarnıçlar gibiydim sessiz ve korkuncu bir basbariton hüziündü yakama yapışan ya da rumea bir şarkı geceyarısı güçsüz istasyonlardan duyulan

Siyami ÖZEL

İşi. Yarın veya birkaç güne değin nasıl olsa götüreceğim tümünü ciltçiye. Ayağıma, boynunu bükerek Yeni Ufuklar'dan birkaçı dokundu, Fazla değillerd, ancak on-onbeş kaddı hepsi. Tam alıştıyordum ki bu güzel dergiye, bir gün kapandığı haberi geldi. Anımsıyorum, çok ama çok üzülüpçüm o zamanlar. Fakir Baykurt'u, Sabahattin Eyuboğlu'yu, Vedat Günyol'u okur, ortak bulduğum fikirlerini çokkuyla savunurdum dostlarıma. Geçenlerde bu güzel, yararlı derginin yeniden çıkacağını haber almış, çok seviniştim. Bekliyoruz yine aynı değerli yazılarıyla sizi.

Baktım, ilerde tanıdık bir dergi yığını daha. Ama bunlar tanıdıktan öte, bir parçası canımın. Aynı sayılardan deste deste, dört renk. Anlaşılan dört sayı çıkabilmiş. Evet, *Son Çağ*'larımın şubat, mart, nisan ve mayıs sayıları. Sonra araya giren askerlik, yönetimin başından ayrılışım ve yetersiz ellere kalışı derginin. Sonuç ortada... Ama zorunlu olarak bırakmasaydım uğraşı ne olacaktı? Kaç sayı daha sürecekti bu didinme ?

"Bir dergi çıkartmayı düşünüyorum, adını *da Çağ koyacağım. Bizim çağımızı yansıtacak, tanıtacak."*

"Çok zor Kenan çok."

"Değil, değil, değil. Yapacağım göreceksin, başaracağım. Ölüme değin sürecek hem bu, kapatmayacağım. Aç kalsam da, sayılık da çöze klense sırtıma."

"Haber verdin mi ilgililere? Yazı iste-meğe başladın mı?"

"Daha yazılar matbaaya nasıl hazırlanırsın onu bile bilmiyorum. Yalnız, dün Aydın Yalkut'a yazdım, şiir bekliyorum. Hem bir zamanlar dergi de çıkarmış o..."

Öylesine pis bir ortamdayız ki, ciddi dergiler, kitaplar ve gazeteler adına üzülmemek elde değil. Ha kapandı, ha kapanacak gibilerden bir his doğuyor içimize da-ima bu güzelim yapıtların adını andıkça. Tabii sözümün dışındadır bir kuruma ait veya yılların verdiği yetkinlikle yerini pekiştirmiş yayınlar.

gri renkli günde

23. 9. 1972

"Romantiklerin doğa karşısındaki tutumları çelişmelerle ağız ağıza doludur." Bütün bir gün Ernst Fischer'in bu tuncesini düşündüm. Haklı. Bunlar ki, kişi karşısında da aynı duruma düşmüyorlar mı ?

Kanada Ulusal Sergisi

Babil Kulesinden İzlenimler

Engin Aşkın

Kanada Ulusal Sergisinin Ontario gölüne ulaşan bölümü, bir başka şenliğin cümbüşüyle bezeli... Tümöyle su üzerinde, suni olarak yaratılan 3 küçük adacıkta kurulu bu değişik yüzölçümlü şenlik, Kanada Sergisinin 94 yıllık klasik görüntüsüne, yapısal yönüyle, ilginç bir karşıt olarak beliriyor. Beyazlı ve kırmızılı yapıların hepsi, çağdaş mimarinin en sevimli örnekleri olmuş. Adını aldığı eyaletin yenileşme ve gelişme çabalarını yansıtıyor Ontario Place... Türkçesiyle, Ontario Diyarı gibi bir anlamı var.. Yeşilliklerin, çınar ağaçlarının ve çiçeklerin kucakladığı bir minyatür sergi burası.. Ontario Place, her yönüyle, bir çocuklar cenneti. Gözünüzün değdiği her bölüm, bunun açık bir tanığı: sarı çocuklar, kara çocuklar, çikolata renkliler, kızıl derililer ama, hep güleç yüzlü, mutlu çocuklar. Bu minyatür dünyayı, sanki çocuklar için yaratmışlar.. Adacıkları, ana sergiyle bağhyan köprüünün hemen altında, atlı karıncaların kivançlı gürültüsü duyuluyor. Bir bölümde Canavarlar köşkü daha ötede kahkahalar pavyonu, çember salıncaklar, o kocakoca Barney Sirk'i ve uçan füzeler göze çarpıyor.. Ama, büyüklü, küçüklü, herkesin yöneldiği en ilginç bölüm, robot çavuşun gösteri yaptığı ordu pavyonu.. "ELEKTRO ÇAVUŞ" adını takmışlar bu robota. 2 metre boyundaki bu demir elbiseli çavuş, ne sorarsanız, ce-

vabını veriyor... Şarkı söylüyor, şiir okuyor, fıkrâ anlatıyor, hatta sarsak sarsak, dans bile ediyor ELEKTRO ÇAVUŞ. Sert yüzü ve kalın sesiyle, gerçek çavuşlardan hiç bir ayrımı yok. Çocuklardan biri, "Senin sevgilin yok mu?" diye sormaya görsün, kızgın kızgın, "Saçmalama yumurcak" diye bağıyor da... Tostoparlak beyaz sinema, çocukların koştuğu en güzel bölümlerden bir başkası. Kanada ulusal sergisi ve Ontario Place, 20. Dünya uluslararası yiyecek pavyonlarıyla, evrensel mutfağın her türlü yemeğini, her beğeniye ve her keyse uyan biçimde sunuyor. Bu bölümde de Türkiye yok... Kanada Ulusal Sergisi, daha 5 yıl öncesine kadar bir sıkıntı ve anlamsızlıklar kenti olan muhafazakar Toronto'nun ve belki de bütün Kanada'nın, toplumsal portresindeki büyük değişimi belgeliyor. Daha 5 yıl öncesine kadar, "Allahın Günü Yasası"yla, pazarları, maç, sinema ve tiyatro gibi eğlencesi yasaklanmış olan, gece 11'den sonra içki içilemeyen, bu kent, akın eden göçmenlerin getirdiği görgü ve kültürle, dostluğun, yakınlığın ve neşenin anlamını öğreniyor. Madde ve para tutkusunun robotlaştırdığı Kanada yaşantısı, Kanada Sergisinden ışıldayan görüntülerde, yeni boyutlara ve yeni eğilimlere yöneldiği izlenimini yaratıyor. Kısacası, tüm bir değişim var Babil Kulesi'nde...

BALONCU

Bir alevi söndürmekle görevlendirildim zamana inat
Yapamadım gitti şeytan yiyeyice
Yazık da dersiz zararı yok
Benim işim - gücüm ters olmak zaten
Ya yatar uyurum herkes güldükçe
Ya herkes ağıladıkça kafayı tutarım
Üç çocuk uçurtmasını kaybetti diye yaparım bunu
Maviliklerin kışkaç bağırlandayım o zaman
Alev mavileşti düşen bir yıldız yarıyında gülmeyin
Aman ne dertmiş insanlar arasında
Çiçekçinin sessiz türküsünü dinlemek
Yalnızlık sokaklarına dalıp dalıp gitmek ne dertmiş
Bir ben anlarım karanfil yapının manasından
Aramızda bir beraberlik kurular ki deme gitsin
İşleri yamandır yine de ağlaşamazlar
Sepet içinde umut kesilirler yarına doğru
Bense bir karış daha küçülürüm çocuklaşmak için
Parmak parmak sayarım oyuncaklarımı
Doğru birtek baloncu anlar yalnızlığımı

Hasan MERCAN

BİR DÜNYA KIRGINI

Bir suskunluğu tutan gece kusu
İniyor baş döndürerek
Doruklardan uçurlara bilinçsiz
Bilinmez geçitler yol vermezken

Ne bahar gelmiş ne aydınlık
Ne gerçek ne inanç
Yavaştan bir bittiştir istek
Dönüşürken olumsuzluğa yoklarda

Ezilen tüm dünyaların düşleri kopmuş
İncedir bir insan yüreği hepsinden
Bir gün kırılan bir dünyalı
Alıp kırık yüreğini bir denizine atıverdi dünyanın

İtir GÜRDEMİREL

olan-biten

Istanbul ve Ankara'dan sonra, dünya çapında ünlü fotoğraf sanatçımız Ara Güler, İzmir'de Türk - Amerikan Derneği salonlarında sergisini yineledi.

Gülşen Çalık Can, Taksim Sanat Galerisi'nde, geçen ayın en ilginç sergisini açtı ve Sanat çevresinde ilgiyle karşılandı. Genç sanatçı, İzmir Amerikan Koleji'ni ve kazandığı bursla Philadelphia Beaver College Güzel Sanatlar Resim Bölümü'nü üstün başarı ile bitirmiş, "op - art" türdeki çalışmaları ile el ülkelerde katıldığı sergilerde çeşitli ödüller almıştır. Adnan Çoker'in de öğrencisi olan Gülşen, 1973 yılında yurt dışında 2 özel galeri ile anlaşmak üzeredir.

Muammer Hacıoğlu 9'uncu şiir sergisini 6 Kasım'da Beyoğlu Olgunlaşma Enstitüsü'nde açtı. Büyük bir ilgiyle izlenen sergisinde, sanatçı, ilk üç gün içinde tüm kitaplarını sattı.

Ankara D.G.S. Galerisi'nde Mehmet Uzel'den sonra, ressam Ziya Keseroğlu resimlerini sergilediler. Beyoğlu Şehir Galerisi'nde genç ozan Oya Uysal'ın şiir sergisinden sonra, Güler Aras, dekoratif resimleriyle ilgi uyandırdı.

Beyoğlu Şehir Galerisi'ndeki ilginç bir sergi, "Nevşehir - GÖRME 1972 Fotoğraf Sergisi" idi. Sayfalarımız bağlanırken, 25 Kasım'da açılan sergide, bay Şahin Kaya'nın çektiği fotoğraflar gerçekten sözü edilmeğe değerdi.

YONETİCİMİZ ATIF ÖZBİLEN, 6NCI "TAHTA OYMALAR" SERGISİNİ 7 ARALIKTA BEYOĞLU ŞEHİR GALERİSİ'NİN B ve C SALONLARINDA AÇIYOR. ÖZBİLEN, 21 ARALIK'A DEK SÜRECEK SERGISİNDE SİZLERİ DE BEKLEYECEĞİNİ, TÜM GÜNEY YAYINLARINI (İSTANBUL'DA BULUNAN) YAZARLARININ İMZALARIYLA SİZLERE SUNABİLECEĞİNİ BELİRTMEMİZİ İSTİYOR.

Gülşen Ç. Can'ın sergisinde

Güney'in 3 nü cilt sayılarıyla okurlarımıza "Şiir eki" olarak sunduğumuz GULDESTE'yi, bir forma ve güzel bir kapak içinde tıttık edik.

Tanınmış - tanınmamış, ama tutarlı bir şiir düzeyine varmış tüm yetenekli şairlerimizin yapıtlarını kapsayan, ünlü ressamlarımızın desenleriyle süslenen 200 sayfada 134 şairin 246 şiiri, bize gelen yülerce şiir arasından titizlikle seçilmiştir.

GULDESTE'nin ederi 10 liradır.

Beklenen 4. şiir kitabı ESİNTİLER KAVSAGI'ni yitbaşında çıkaracak olan arkadaşımız Mehmet Salihoglu, ATATÜRK ENSTİTÜSÜ başkanlığına seçildi.

ÜMİT YAŞAR'ın eserleri:

**BİRAZ KÜL
BİRAZ DUMAN**

HALKTAN YANA

HÜZÜN ŞARKILARI

**Üstüme Varma
İstanbul**

**SEN AŞK NEDİR
BİLMEZDİN**

**SENİNLE
ÖLMEK İSTİYORUM**

KÜLTÜR KİTABEVİ

Ankara Cad. No. 62
İstanbul

YEDİTEPE DERGİSİNE
ABONE OLUNUZ . ABONE BULUNUZ
P. K. 77 — İstanbul

Başkent

Her çarşamba sanat sayfası veriyor.
(Rüzgârlı Sokak. Ulus/ANKARA)

BİZE GELEN KİTAPLAR :

OGLAK — HASAN HÜSEYİN, ŞİRLER YAR YAYINLARI — 10 TL.
SEYTAN — WILLIAM PETER BLATTY, türkçesi- SELÂMI SARGUT,
ADAM YAYINEVİ (P. K. 545 Kızılay/Ankara) — 20 TL.

BULUT İNDİ — NEDRET GÜRCAN, ŞİRLER, YEDİTEPE YAYINLA-
RI, 7,5 TL.
BENDEN EVLER KURULDU — HÜCESTE AKSAVRIN, ŞİRLER,
10 TL.

İKİLİ DÜŞÜNCELER — OYA UYSAL, ŞİRLER, 5 TL.
BATI NOTLARI — NURİ PAKDİL, EDEBİYAT DERGİSİ — ANLATI
DİZİSİ, 7,5 TL.

BİR AŞKIMIZ VARDI — AHMET BİLÂL, ŞİRLER, 5 TL. (Et ve Balık
Kurumu Gn. Müdürlüğü, Akköprü/Ankara).

YUGOSLAVYA'DAN

(Uskup, "Birlik" Türkçe Yayınlar Kurulu)

"SESLER" ŞİİR DİZİSİ

GÜLÇİÇEK — ŞİRLER, İLHAMİ EMİN (Mart 1972)
SÖZGEN — ŞİRLER, SUAT ENGÜLLÜ — Ocak 1972
UYGARLIK ELMASI — ŞİRLER — Bayram İbrahim — Ocak 1972.
I L K — ŞİRLER — AVNİ ENGÜLLÜ — Mart 1972

"SESLER" NESİR DİZİSİ

ULUSALLIK SORUNU — KEMAL SEYFULLAH — Mart 1972
YÖRÜK OSMAN — HASAN MERCAN — Ocak, 1972
YEŞİL KÖY — ŞÜKRÜ RAMO — Mart, 1972
DİLİMİZ VE BİZ — SÜREYYA YUSUF — Mart, 1972

TEKEL

**TÜRK VİSKİSİNİ
KIVANÇLA SUNAR**

ANKARA VİSKİSİ SİZE
BAŞKA BİR VİSKİYİ
ARATMIYACAKTIR

TÜRKİYE
GARANTİ BANKASI A.Ş.

KURULUŞU : 1946

Sermaye ve ihtiyatları yekûnu :
160.000.000.— İra

YURT İÇİNDE 190 ŞUBE
TASARRUF MEVDUATINDA HARBİYE VE
FENERBAHÇE'DE TAM KONFORLU APART-
MAN DAİRELERİ VE ZENGİN PARA
İKRAMİYELERİ

GARANTİ BANKASI

damlıya
damlıya
gözü

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyetidir

KIRMIZI KARANFİL
ve
GÜLTEN AKIN

5. sayfadan

lerinde.

Selâm olsun bizden önce geçene

Selâm olsun dosta, hasa, çile çekene

Selâm olsun dayanana, düşene

Yüreğim yürekler, bakma gözüm yaşına

(s. 73)

Toplumsal aksaklıkları, sosyal ilişkilerdeki çarpıklıkları alaysı bir duyarlılıkla veriyor. Bu alaysı tavır çelişkileri daha keskin ve etkileyici bir biçimde yansıtmayı sağlıyor. Sözümlü ettiği bir çelişki bir diğerine yol gösteriyor. Böylece çelişkilerin iç içe, kucak kucağa kümeleştiği bir şiir evreni oluşmaya başlıyor.

sabah oldu. gelin gelin yok gelin kaçırdılar. varıp gidem yalvaram Ağam Selim, Beyim Selim geri ver almağa gücümüz yetmez bir daha

(s. 11)

Ozanın bu evreni veriş biçimi değil. Böyle bir deneye de girilmiyor. Bu nedenle söyleyiş biçiminde bir sadelik göze çarpıyor. Kimi yerde b a s i t l i ğ e dönüşen bu sadelik içerisinde, geniş ölçüde halk kaynaklarından yararlanmayı deniyor ozan. Başarılı bir biçimde yapamıyor bunu. Kimi yerde gereksiz bir biçimde kullandığı halka ait sözcükler şiirlerinin estetik bütünlüğünü bozuyor, gerilimini düşürüyor. Özellikle Anadolunun, Anadolu halkının serüvenini vermeyi denediği "Altın Türküsü"nde bu durum açık seçik ortaya çıkıyor. Öz kaygusundan çok biçim kaygusundan mekanik bir oluşuma yönelen ozan, halk sanatından yararlanırken tam bir sematikliğe yuvarlanıyor. Hiçbir duyarlılığı olmayan şekilci örnekler koyuyor ortaya.

Sırıma eğersiz biniyorlar Boş böğürlerime vuruyorlar

Bir parçacık samanımı çalışıyorlar Ne kanat kaldı ne köpük

(s. 94)

Bununla birlikte, gerçek anlamda halk sanat ürünlerinden yararlandığı, olumlu örnekler verdiği de görülüyor. Bu yönüyle ele alındığında "onun şiirinin halkın sanat değerleri ile besli ve bu ilkel değerlerin aydın bir sanatçı bilinci ve süzgecinden geçirilerek bir üst plânda yeniden yaratılmış ve özümlemiş olduğunu görürüz." (4). "Kadın Olanın Türküsü" ve "Koca Karı Ağdı" bunun en güzel örnekleri.

Evimizin özü esme

Eşmenin başında üç ağaç incir

İncirden düşerim, bedenim incir

İnciyince kim soracak hallarım

(s. 74)

Kırmızı Karanfil, Gülten Akın'ın İkinci Yeni etkisinden sıyrılıma uğraşını verdiği şiirlerini içerdiğinden tam bir estetik tutarlılık göstermez. Yeni bir özün yanı sıra, ilk şiirlerine egemen olan kişiselilik de varlığını sürdürür bu şiirlerde. Bununla birlikte içten içe gelişen bir arayış, halkını tanıdıkça bireysel yaşamından bir uzaklaşma ilişir göze. İlk şiirlerinde etkin olan, yalnızlığın ve eksik sınıf bilincinin nedeni olduğu umutsuzluk silinmeye, yerini geleceğe güvene bırakmaya başlar. Ama kırkın toplumu gerçekçilerinde rastladığımız gibi kesin bir kurtuluş yolu bulduğu da ileri sürülemez Akın'ın. Yeni bir ses, yeni bir soluk getirmez gibi. Öyleyken şiirlerinde yine de kendinden emin bir hava göze ilişir. Geleceğe güvenle bakar Akın. Değişimden yana. Değişim içerisinde insanın işlevini iyice değerlendiriyor. Bir yerde değişimi hızlandıracak özgüven halk olduğunu kabulleniyor. Çözümlemelerinde, halkın değişimi gerçekleştirecek bilinç düzeyine ulaşmakta olduğunu simgesel bir biçimde vermeye çalışıyor.

Halktan soluklar alırken, üflerken halkın üstüne

Ey kentin pis çamuru, ben mi sen mi?

Şimdi gittikçe düzelmiş masa üstünde eli

Yavaşça kaldıracak

Masa sallanacak. Bu kesin

Masa devrilecek sonunda

(s. 23)

Geniş bir perspektiften bakıyor sorunlara Akın. Tüm ezilmişlerin bir yerde bütünleşeceklerini işlemeye çalışıyor. Ama bütünümseneyi sağlayacak olan çimentoyu belleğimizde canlandırmıyor. Bu nedenle hep bir yönüyle eksik kalıyor onun şiiri. Dizelerinde çok şey yakalamasını bilen bir yetenek göze ilişirken duyarlık aşamasında kalıyor şiirleri. Tam bir bilince ulaşamıyor. (Bezirci bunu "o, huzun öğretilen çok hayattan almaktadır." (5) diye belirtmektedir.)

Toprakta İhsani öncesi aşklar

Garip, Yunus , Karacaoğlan

Demir'den ve hidrojenden geçerek

Lorka ve Brehtle birleşmediler

(s. 35)

Sonuç olarak diyeceğim kolaydan kaçan, zorun üstüne üstüne yürüyen bir şiir işçisinin ürünlerini bütünleştiriyor Kırmızı Karanfil. Kimi aksaklıklarına karşın şiirlerin bütününden yüreği halkı için çarpan, halkının dertlerini derdi bellemiş bir insanın soluğu yükseliyor. Bu yönüyle üzerinde durulması gereken bir aşamayı belirliyor Kırmızı Karanfil. Okunmalı bence.

(1) Varlık Yayını, Mart 1956.

(2) Yedigöze Yayını, 1960.

(3) 1964.

(4) Mehmet Selim, Kırmızı Karanfil, Gelecek Sayı : 3, Sayfa : 44, Temmuz 1971.

(5) Asım Bezirci, Gülten Akın II, Yeni Edebiyat, Cilt : 2, Sayı : 3, Sayfa : 34, Ocak 1971.

METİN ELOĞLU **dizin**

TDK 1972 ŞİİR ÖDÜLÜ

METİN ELOĞLU

— İnceleme/Antoloji —
Asım BEZİRCİ
10 TL.

KARA TUTKU

— Öyküler —
Ferzan GÜREL
750 Kırş.

HUZUN ÇIKMAZI

— Şiirler —
Piyale GÖNÜLTAŞ
4 TL.

NİSAN YAĞMURU

— Şiirler —
Celâl ARABACIOĞLU
5 TL.

KUYTU

— Şiirler —
Feriha AKTAN
10 TL.

İŞİLTİ

— Şiirler —
Feriha AKTAN
10 TL.

TUTSAK

— Şiirler —
A. Uğur KEZER
10 TL.

güney yayınları

P. K. 1353 — İSTANBUL

YAŞAMA GÜCÜ ve YAŞLANMA

4. sayfadan

İhtiyarlamamanın, yaş ilerlediği halde ihtiyarlamamanın bir gizi, bir tilsimi da, bence, iyi niyetli olmak, her zaman, iyiye, güzele ve doğruya yönelik bir davranış içinde bulunmaktır. Kötü niyetlilik, içten pazarlıklık, çekememezlik, insan ruhunu zehirleyen manevi toksinlerdir. Bu olumsuz duygular, insanı gerginlik içinde durmadan yıpratır. Kafasının, gönlünün alamayacağı kadar büyük davranışlara, ülkücü, birleştirici sözlere, ey lemlere bu gibiler, hep kendi gözlükleriyle bakar. Örneğin iyi niyetli, ülkücü insanlar, nemesel bir atılışla, bir davayı, bir kuruluşu, bir ülküyü savunurken, hem de nice kişisel çıkarlarını, bu tutucu ortamda ateşe atarak savunurken, o kara gözlüklüler yine utanmadan, sıkılmadan binlara, kendi hamurlarının poğru olduğu çamurdan, avuç avuç atmaya kalkarlar. Ve o ülkücülerin, usularının ucundan bile geçirmedikleri ekmecek ve çıkar hesaplarıyla ortalağı karıştırmaya, bulandırmaya çalışırlar. Bu gibilere kızmak değil, yine de acımak gerekir. Sağlıklarını bozuyor, hızla yaşlanıyorlar diye!

ESİNTİLER KAVŞAĞI

Mehmet Salihoğlu

Yılbaşında çıkıyor

güney güney güney güney güney gün

GÜNEY'İ SEVİYORSANIZ ABONE OLUNUZ, ABONE BULUNUZ